© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

Ніва

БЕЛАРУСКІ ТЫДНЁВІК

№ 10 (836) ГОД XVII БЕЛАСТОК 5 САКАВІКА 1972 г. ЦАНА 60 гр.

КЛАПОЦЯЧЫСЯ АБ ЧАЛАВЕКУ

Крыстына Маршалэк-Млыньчык — нястомны грамадскі і культурны дзеяч Беласточчыны. Вядомы асабліва з багатай дзейнасці ў жаночым асяроддзі і ў культуры. Была дзве кадэнцыі паслом у Сейм з Беласточчыны. У абедзвюх кадэнцыях працавала ў сеймавых камісіях працы і сацыяльных спраў (намеснікам старшыні), культуры і мастацтва (вяла падкамісію прэсы і выдавецтваў). Яна ж старшыня Беластоцкага таварыства культуры, галоўны рэдактар часопіса «Кантрасты».

Крыстына Маршалэк-Млыньчык знаходзіцца на спіску кандыдатаў у новы Сейм, які выбярэм 19 сакавіка 1972 года.

Рэдакцыя папрасіла Крыстыну Маршалэк-Млыньчык сказаць свае галоўныя думкі і імкненні, назваць справы, якімі яна жыве, над якімі працуе і якія хацела б узняць у Сейме новай VI кадэнцыі.

ЖАНОЧАЕ ПЫТАННЕ

Жанчын у нашым ваяводстве больш 50 працэнтаў. Таму іх справы вельмі істотныя для далейшага развіцця ваяводства. Іх роля ў жыцці цесна звязана з грамадска - гаспадарчым жыццём ваяводства, а таксама з вялікай роляй у жыцці сям'і і выхаванні дзяцей.

Цяпер у нас звыш 41 працэнта працуючых у дзяржаўных установах складаюць жанчыны. Звязана гэта з структурай прамысловасці ваяводства, а таксама і з структурай зарплаты. Прамысловасць у большасці лёгкая і спажывецкая, ніжэйшая зарплата. Справа падрыхтоўкі новых месц працы для жанчыны — адна з найбольш цяжкіх у нас спраў. У даны момант звыш 9-ці тысяч жанчын у ваяводстве шукае працы. У мінулым годзе спецыяльнай пастановай урада далося і нашаму ваяводству магчымасць утварэння 500 дадатковых месц працы для жанчын. Рэалізавана 230 месц. Акрамя гэтага, рыхтаваліся месцы працы на паўэтатах. Але гэта яшчэ не вырашае справы. Трэба шукаць іншых сродкаў. У новай палітычнай атмасферы і гэтая справа мае новы ранг.

Сеймавая камісія працы і сацыяльных спраў мінулай кадэнцыі Сейма многа разоў і сістэматычна займалася справамі працы. Ставіліся яны комплексна, менавіта: адрэгуліраваць сямейныя дадаткі жанчынам, працуючым у цяжкіх умовах, зменшыць эмерытальны ўзрост, стварыць умовы для жанчыны, каб магла больш займацца дзяцьмі: даўжэйшыя мацярынскія водпускі і даўжэйшыя бясплатныя водпускі. Ставілі мы справу і планавага навучання маладых дзяўчат, каб рыхтаваць іх па прафесіях, патрэбных гаспадарцы.

Год часу ўжо існуе спрыяльная атмасфера, каб гэтыя справы сталі як важнейшая грамадская праблема. Пастанова VI з'езду ПАРП звяртае таксама ўвагу на паляпшэнне ўмоў жыцця і працы жанчын: карацейшы тыдзень працы, паступовая ліквідацыя трэцяй змены, шырокае развіццё паслуг, якія аблягчаюць працу жанчыны. У ваяводстве павялі-

(Працяг на стар. 4).

ДА VII З'ЕЗДУ БГКТ

БЕЛАСТОЦКАЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ

13 лютага г.г. адбылася справаздачна-выбарная канферэнцыя гарадскога аддзела БГКТ у Беластоку. Адкрыў канферэнцыю дагэтуляшні старшыня аддзела Іван Стрышко, вёў (узорна) Мікалай Гайдук, гарадскія ўлады прадстаўляла намеснік кіраўніка Аддзела ўнутраных спраў гарадской рады Зофія Кік, прэзідыум ГП БГКТ — Уладзімір Юзвюк.

Беластоцкі гарадскі аддзел, хоць у справаздачным перыядзе (1970—72) працаваў не ў тыповых абставінах (8 месяцаў цягнуўся рамонт памяшкання, у якім і праводзіцца ўся яго асноўная дзейнасць), мае не дрэнныя вынікі. Як мы даведаліся са справаздачнага даклада, які прачытала сакратар аддзела Зофія Стаськевіч, за гэты перыяд у клубе аддзела адбыліся 23 асветныя мерапрыемствы (лекцыі, даклады, гутаркі), 11 аўтарскіх сустрэч з членамі літаб'яднання «Белавежа», прадэманстравана больш 20 савецкіх кінафільмаў, арганізавана 10 акадэмій, 5 студэнцкіх вечарын, 7 сустрэч з моладдзю сярэдніх школ і іх настаўнікамі. Адбыліся таксама тры літаратурныя вечарыны, прысвечаныя творчасці Ф. Багушэвіча, Я. Коласа і М. Багдановіча. Адбываліся таксама навагоднія балі, карнавальныя

Працяг на стар. 4

Квартэт ГА БГКТ у Беластоку (Ірына Ігнацюк, Яўгенія Ігнацюк, Лідзія Праховіч і Лідзія Харытанюк) на цэнтральным аглядзе «Беларуская песня — 71».
Фота Цаф: Р. Сянько

ГЭТА ГОНАР ДЛЯ НАС...

Прасторная завадская зала на другім паверсе старога, відаць, яшчэ даваеннага будынку. Праз малыя вокны пранікае туды мала натуральнага сонечнага святла. Таму тут безупынна гараць лямпы дзённага асвятлення. Цэх называецца цыравальняй. Гэта адно з вытворчых звенняў Беластоцкага прадпрыемства ваўнянай прамысловасці імя дырэктара Сяржана. Няма тут ні станкоў, ні іншага абсталявання — так характэрнага для завадской атмасферы. У цыравальні самая сучасная тэхніка не заменіць чалавека. Тут трэба вострага зроку, сканцэнтраванай увагі і надзвычай спрытных рук. І таму ў цыравальні адны толькі жанчыны. Разам іх 50.

Сярод іх — яна, *Анна Келч*, якую тут па-сяброўску называюць проста *Аняй*.

— Віншую вас! — гавару. — Як вам вядома, Фронт адзінства народу паставіў вас у кандыдаты на паслоў, якіх мы будзем выбіраць 19 сакавіка.

— Дзякую за віншаванні і шчыра вам прызнаюся, што я не спадзявалася аж такога гонару. Бо як жа, я — простая работніца, звычайная цыравальшчыца — у паслы?! Я што? Толькі старанна працавала і вачэй не адварочвала ад нашых агульных, рабочых спраў. Так ужо было ў мяне ад 1945 года, калі я пачала працаваць у «Сяржана», калі запісалася ў члены Саюза барацьбы маладых. Дык я лічу, што Фронт адзінства народу, прапануючы маю асобу ў кандыдаты на паслоў, гэтым самым уганараваў рабочых, якія цяпер сапраўды маюць рашучы голас ва ўсіх агульнадзяржаўных справах. Вось наша сяброўка, таксама звычайная работніца, член нашай цэхавай партыйнай арганізацыі, Марыя Саўчук была дэлегатам на VI з'езд партыі.

— Дык мяркую, што пастановы VI з'езду ваш рабочы калектыў успрымае тым болей як свае ўласныя.

— Гэта поўнасцю зразумела.

— А вось у гэтых пастановах між іншым гаворыцца і аб тэкстыльнай прамысловасці.

— За працэнтнымі паказчыкамі трэба было б звярнуцца ў нашу дырэкцыю, але ведаю, што мы ўжо для сябе зрабілі, каб палепшыць умовы працы, каб чалавек прыходзіў на фабрыку не толькі дзеля сваіх «дзвюх тысяч». Маем рабочыя сталовыя, дзе ўжо за 12 зл. можна з'есці паўнавартасны і смачны абед, або за 3—4 зл. мясны суп. Жанчыны — а іх у «Сяржана» амаль паўтары тысячы — маюць свае «пакойчыкі жаночай гігіены», у завадской амбулаторыі, побач з іншымі спецыялістамі, прымае таксама гінеколаг. Ужо пару год

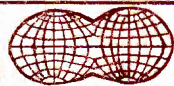
(Працяг на стар. 5).

© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

Падзеі ◇ Здарэнні ◇ Факты ◇ Каментарыі ◇ Весткі

СВЕТ

ПАДРЫХТОЎКА ДА 50-ГОДДЗЯ СССР

30 снежня 1972 года ўвесь савецкі народ будзе адзначаць 50-годдзе ўтварэння Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік. З гэтай нагоды ЦК КПСС прыняў пастанову «Аб падрыхтоўцы да 50-годдзя ўтварэння СССР».

Утварэнне Савецкага Саюза з'явілася адным з рашаючых фактараў, якія забяспечылі спрыяльныя ўмовы для перабудовы грамадства на сацыялістычных асновах, уздыму эканомікі і культуры ўсіх савецкіх рэспублік, умацавання абароннай магутнасці і міжнародных пазіцый шматнацыянальнай дзяржавы працоўных, гаворыцца ў пастанове ЦК.

Важным вынікам паспяховага вырашэння нацыянальнага пытання ў савецкай краіне, сцвярджае пастанова, з'яўляецца ўсебаковае развіццё моў усіх сацыялістычных нацый і народнасцей Савецкага Саюза. Больш чым 40 народаў, якія не мелі ў мінулым сваёй пісьменнасці, набылі ў савецкі перыяд навукова распрацаваную пісьменнасць і маюць цяпер развітыя літаратурныя мовы. Усе нацыі і народнасці СССР добраахвотна выбралі рускую мову ў якасці агульнай мовы міжнацыянальных зносін і супрацоўніцтва.

НІКСАН У ПЕКІНЕ

Калі аддаем да друку гэты матэрыял, закончыўся візіт прэзідэнта ЗША Р. Ніксана ў Пекіне. А вось некаторыя данясенні аб гэтым візіце, якія сведчаць аб яго атмасферы і ўзаемаадносінах кіраўнікоў гэтых дзяржаў.

На банкеце ў пекінскім доме народных сходаў Чжоу Энь-лай заявіў, што адкрыліся, нарэшце, вароты для дружалюбных адносін. Існуючыя паміж ЗША і Кітаем разнагалоссі «не павінны перашкаджаць Кітаю і Злучаным Штатам устанавіць нармальныя дзяржаўныя адносіны», сказаў кітайскі прэм'ер.

Р. Ніксан, адказваючы Чжоу Эньлаю, заявіў: «Тое, што мы робім тут, можа змяніць свет». «Нас. — падкрэсліў прэзідэнт, — звяло тое, што мы маем агульныя інтарэсы, якія пераўзыходзяць усе разнагалоссі».

Аднак трэба бачыць, што перад вачыма ўсяго цяперашняга свету кітайскае кіраўніцтва наладзіла сардэчны прыём прэзідэнту ЗША, чые ўзброеныя сілы працягваюць баявыя дзеянні ў В'етнаме.

ПЕРШАЕ АБМЕРКАВАННЕ

У бундэстагу Федэратыўнай Рэспублікі Германіі адбылося першае абмеркаванне дагавораў з Савецкім Саюзам і Польшчай. Супраць усходняй палітыкі Бранта, а тым самым і супраць дагавораў выступілі лідэры ХДС—ХСС.

БЕСПРАЦОЎНЫЯ ІНЖЫНЕРЫ

Эканамічныя цяжкасці ў ЗША прывялі да шырокага беспрацоўя сярод амерыканскіх інжынераў. Цяпер, паводле афіцыйных даных, у спісах беспрацоўных налічваецца 35 тысяч інжынераў.

«МЕСЯЦ — 20...»

...пасля выканання даверанага задання вярнуўся на Зямлю з пробкамі месяцавага грунту. (А.К.)

БССР

СВЯТА АРМІІ

23 лютага — у Дзень Савецкай Арміі і Ваенна-Марскога Флоту — тысячы мінчан па традыцыі сабраліся ля помніка-абеліска воінам Савецкай Арміі і партызанам Беларусі, якія загінулі ў баях за вызваленне Радзімы ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. На плошчу Перамогі прыбылі кіраўнікі Кампартыі Беларусі і ўрада БССР, партыйных і савецкіх арганізацый Мінска і Мінскай вобласці, камандаванне Чырвонасцяжнай Беларускай ваеннай акругі. Пад гукі мелодыі Глінкі «Слаўся» яны ўсклалі вянкі і букеты кветак ля падножжа помніка - абеліска. Быў гэта сімвалічны акт ушанавання памяці тых, хто загінуў за свабоду і гонар Радзімы.

НАСУСТРАЧ ЗНАМЯНАЛЬНАМУ ЮБІЛЕЮ

Як вядома, Цэнтральны Камітэт КПСС прыняў пастанову «Аб падрыхтоўцы да 50-годдзя ўтварэння Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік». Як адзначае мінская газета «Звязда», працоўныя БССР гэтую пастанову сустрэлі з вялікім натхненнем. На заводах і прадпрыемствах рабочыя калектывы абмяркоўваюць змест пастановы, якая характарызуе сусветна-гістарычнае значэнне стварэння і развіцця Савецкага Саюза, яго заваёвы і поспехі. Яны таксама вызначаюць спосабы, як найбольш дастойна сустрэць гэты знамянальны юбілей. Адным з важнейшых мерапрыемстваў, якое прадбачваюць працоўныя Мінска, будзе «Камуністычны суботнік», запланаваны на дзень 15 красавіка. Да яго рыхтуюцца ўсе прадпрыемствы.

ДВУХМІЛЬЁННЫ

З канвеера Мінскага радыёзавода імя 50-годдзя КПБ 22 лютага г.г. зышоў двухмільённы тэлевізар «Гарызонт — 204».

Варта адзначыць, што за мінуту рабочыя завода выпускаюць тут амаль два тэлевізары. Уладальнік двухмільённага тэлевізара атрымае ад завода бестэрміновую гарантыю.

500 КАМБАЙНАЎ

Падобную падзею, як на мінскім радыёзаводзе, адзначалі мантажнікі Гомельскай фабрыкі сельскагаспадарчых машын. Тут з канвеера сышоў паўмільённы сіласаўборачны камбайн «Віхор». Завод падарыў яго свайму падшэфнаму калгасу «Новае жыццё» ў Будакашалёўскім раёне.

МАЦІ І СЫН

Алёна Фёдараўна Ганчарова, жонка ваеннаслужачага Савецкай Арміі, у 1941 годзе жыла ў Шчучыне на Беласточчыне, дзе служыў яе муж. 21 чэрвеня яна паехала да сваякоў на Магілёўшчыну. У Шчучыне, апрача мужа, застаўся двухгадовы сын Віктар. На другі дзень успыхнула вайна, і Ганчарова не змагла ўжо вярнуцца ў Шчучын. Аднак пошукаў сына яна не спыніла. Яе намаганні закончыліся паспяхова. Аказалася, што муж яе загінуў, а сынам заапекавалася адна польская сям'я — Шляшынскія. Пасля 30-ці год маці сустрэлася з сынам. Цяпер яны часта перапісваюцца. (вр)

ПОЛЬШЧА

ПАСЯДЖЭННЕ ПАЛІТБЮРО ЦК ПАРП

22 лютага г.г. адбылося пасяджэнне Палітбюро ЦК ПАРП, на якім абмеркаваны праблемы бягучай пяцігодкі да 1975 года. У праекце плана прадбачваецца паспяховае выкананне ўсіх асноўных грамадска-гаспадарчых задач, намечаных у пастанове VI з'езду ПАРП.

СУСТРЭЧЫ Э. ГЕРКА, П. ЯРАШЭВІЧА І Ю. ТЭЙХМЫ

21 лютага г.г. у Катовіцах адбылася сустрэча з кандыдатам у паслы Сейма І сакратаром ЦК ПАРП Э. Геркам і іншымі кандыдатамі з Катовіцкага ваяводства. Пасля выступленняў прадстаўнікоў ваяводскіх адміністрацыйна-палітычных улад з прамоваю выступіў І сакратар ЦК ПАРП Э. Герэк. Сваё выступленне І сакратар ЦК ПАРП прысвяціў справам паспяховага развіцця Польшчы і больш заможнага жыцця грамадзян. Перадвыбарчы сход грамадзян Шлёнска і Заглэмбя з удзелам таварыша Э. Герка трансліравала польскае радыё і тэлебачанне. Гэты сход запачаткаваў агульнадзяржаўную кампанію перадвыбарчых сустрэч кандыдатаў у паслы Сейма з выбаршчыкамі.

26 лютага г.г. кандыдаты ў паслы член Палітбюро ЦК ПАРП прэм'ер Пётр Ярашэвіч і член Палітбюро, сакратар ЦК ПАРП Юзэф Тэйхма правялі перадвыбарчыя сустрэчы з выбаршчыкамі з Варшавы і Плоцка. Падчас сустрэч прэм'ер П. Ярашэвіч выступіў з прамовамі да выбаршчыкаў Варшавы—Прагі, а сакратар ЦК ПАРП Ю. Тэйхма да выбаршчыкаў з Плоцка.

ПАСЯДЖЭННЕ РАДЫ МІНІСТРАЎ

25 лютага г.г. адбылося пасяджэнне Рады Міністраў, якое прысвячалася ацэнцы рэалізацыі важнейшых гаспадарчых і фінансавых задач у студзені гэтага года. Рада Міністраў прыняла некалькі прапаноў адносна павышэння эфектыўнасці гаспадарання. Неабходна зараз утрымаць высокі тэмп узросту прамысловай прадукцыі, замацаваць рынкавую раўнавагу, паспяхова выканаць інвестыцыйныя задачы, запэўніць дынамічную прадукцыйную працу прамысловасці і сельскай гаспадаркі.

ПЛЕНУМ ГП ТППР

25 лютага г.г. адбыўся ў Варшаве пленум Галоўнага праўлення Таварыства польска-савецкай дружбы, на якім абмеркавана дзейнасць ТППР у галіне распаўсюджвання польска-савецкай дружбы сярод маладога пакалення. У дыскусіі многа ўвагі прысвячалася праблемам удасканальвання форм і метадаў працы ТППР і супрацоўнічаючых з ім арганізацый так, каб як найлепш адпавядалі яны зацікаўленням моладзі. Пленум прыняў шэраг пастаноў адносна далейшай дзейнасці ТППР.

«СТАР»

Фабрыка грузавікоў у Старахавіцах выпусціла нядаўна 300-тысячны самаход маркі «Стар». Варта адзначыць, што польскія грузавікі «Стар» здабылі сабе добрую славу. (яц)

ВАЯВОДСТВА

СУСТРЭЧЫ З КАНДЫДАТАМІ

Мінулы тыдзень у выбарчай кампаніі прайшоў пад знакам сустрэч выбаршчыкаў з кандыдатамі ў паслы Сейма ПНР. Кандыдаты ўважна прыслухоўваюцца да выказванняў і прапаноў выбаршчыкаў. На ўсіх сустрэчах праяўляецца велізарнае імкненне лепш працаваць, з большай карысцю і з як найлепшымі вынікамі для прадпрыемства і ўсёй краіны.

У Фастах. Першая сустрэча кандыдатаў з выбаршчыкамі адбылася ў нашым ваяводстве на Фастаўскім тэкстыльным камбінаце. На сустрэчу з тэкстыльшчыкамі прыйшлі І сакратар ВК партыі З. Куроўскі і работніца Беластоцкай фабрыкі ваўнянай прамысловасці імя Сяржана А. Келч. У сустрэчы ўдзельнічалі прадстаўнікі кіраўніцтва фабрыкі — галоўны дырэктар Д. Пэндзік, І сакратар фабрычнага камітэта партыі Я. Шчэліна, старшыня фабрычнай рады В. Лабачэўскі. Гаспадары расказвалі кандыдатам аб сваім прадпрыемстве, аб дасягненнях і планах на будучыню. І сакратар ВК партыі З. Куроўскі ў сваім выступленні падкрэсліў тры напрамкі перспектыўнага развіцця нашага ваяводства: 1) інтэнсіфікацыя сельскагаспадарчай вытворчасці, 2) разбудоўванне патэнцыялу пераапрацоўчай прамысловасці, якая базуецца на мясцовай сыравіне: харчовая, тэкстыльная, драўнінная, металаапрацоўчая, а таксама прамысловасць будаўнічых матэрыялаў, электроніка і выраб абсталявання для хатняй гаспадаркі); 3) турызм.

У Алецку з выбаршчыкамі — рабочымі фабрыкі сельскагаспадарчых машын і ПОМ-у сустрэўся кандыдат у паслы ад Беластоцкага ваяводства старшыня Цэнтральнай рэвізійнай камісіі ПАРП А. Лашэвіч. Рабочыя гаварылі аб дасягненнях і недахопах свайго прадпрыемства. А. Лашэвіч у сваім выступленні падкрэсліваў неабходнасць павышэння прадукцыйнасці працы, паляпшэння быту рабочых, шмат звярнуў увагі на павышэнне аўтарытэту мясцовых улад.

А. Лашэвіч сустрэўся таксама з калектывам Аўгустоўскай абутковай фабрыкі.

У Яноўцы (Аўгустоўскі павет) кандыдат у паслы Сейма прэзас ВК ЗСЛ Ю. Сапяжынскі сустрэўся з жыхарамі грамады. На сустрэчы моцна закраналіся балючыя справы сялян, дыскутавалася аб лепшых спосабах гаспадарання, аб пераадольванні розных перашкод.

У Саколцы з удзельнікамі нарады солтысаў сустрэлася кандыдат у паслы С. Карна — заатэхнік з ПОМ-у Норы.

На фабрыцы імя Сяржана адбылася сустрэча са сваёй кандыдаткай — работніцай фабрыкі Аннай Келч.

На ФПіУ выбаршчыкі сустрэліся з кандыдатамі ў паслы тэкстыльшчыцай А. Келч, галоўным рэдактарам месячніка «Кантрасты» К. Маршалэк-Млыньчык і рабочым кафлярні ў Орлі Я. Войнам.

У Элку чыгуначнікі сустрэліся са сваім кандыдатам Я. Савіцкім.

У Ломжы кандыдаты прэзас ВКЗЗ Ю. Родзік і аграном з Кольна С. Навіцкі сустрэліся з грамадскім актывам павету.

У Замброве кандыдат А. Я. Слядзеўская — кіраўнік падставовай школы ў Старым Закшэве, сустрэлася з настаўніцкім асяроддзем. Абмяркоўваліся задачы асветы і выхавання. (яч)

NIEDZIELA 5.III.

7.40 Program dnia. 7.45 TV Kurs Rolniczy: „Racjonalne zasady tuczu świń". 8.20 „Przypominamy, radzimy". 8.30 „Nowoczesność w domu i zagrodzie". 8.50 „Radar". 9.00 Dla młodych widzów: TV Klub Śmiałych, „Złamana strzała" — film, „Zrób to sam". 10.10 PKF 10.20 „W cztery świata strony" — rep. „Australia" cz. II. 10.55 „Gwiazdy dawne i nowe" („W starym kinie"). 11.50 Dziennik TV. 12.05 Sprawozdawczy magazyn sportowy. 13.40 „Mięsopust się kończy" („Zwyczaje i obrzędy) w wyk. grup regionalnych z Lanckorony i Rudnika. 14.10 „Przemiany". 14.40 Dla dzieci: „Tajemnica Wysp Hebanowych" — widowisko lalkowe. 15.40 „Czas i ludzie": „Złoty wiek automobilizmu" — filmUSA. 16.35 „Piórkiem i węglem". 17.00 „Tajemnica Bahometa" — film TVP („Samochodzik i Templariusze"). 17.35 „Politechnika — Uniwersytet" — teleturniej. 18.35 „Z moim udziałem" — program rozr. cz. III. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik TV. 20.00 „Kolumna Trajana" — film fab. rum. 22.15 Magazyn sportowy.

PONIEDZIAŁEK 6.III.

15.20 i 22.40 Politechnika TV. Kurs przygotowawczy. Fizyka. „Drgania elektromagnetyczne" cz. I. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik TV. 16.40 Dla dzieci: „Zwierzyniec". 17.25 „Echo stadionu". 18.00 „Algieria Arabska" — rep. TVP. 18.25 „Persepolis" — film bułg. 18.40 „Eureka". 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik TV. 20.05 Teatr TV: D. Turner — „Pod własnym dachem". 21.30 Recital fortepianowy Mireille Auxietre. 21.50 „Kazimierz Kutz" — rep. film. 22.20 Dziennik TV.

WTOREK 7.III.

10.00 „Pani ambasador" — film fab. radz. 11.25 Przerwa. 11.55 Dla szkół: (kl. IV lic.). Język polski — Z.Skowroński „Mistrz". 12.30 Przerwa. 12.45 Dla szkół: (kl. IV lic.) Biologia — „Pochodzenie i ewolucja człowiekowatych". 13.15 i 13.55 Przysposobienie Rolnicze: „Zasady tuczu trzody chlewnej". 14.25 Przerwa. 15.20 i 22.30 Politechnika TV I roku. Matematyka. „Całkowanie przez części". 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik TV. 16.40 „Postęp — sprawa codzienna" — program wiejski. 17.10 „Oferty". 17.30 Telewizyjny Ekran Młodych. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik TV. 20.00 „Pani ambasador" — film fab. radz. 21.30 „Niewieście przywary — kobieta w muzyce" — widowisko muz. 22.10 Dziennik TV.

ŚRODA 8.III.

9.00 Dla szkół: (kl. VII) Chemia — „Żółty skarb". 9.30 Przerwa. 10.00 „Rozlany szampan" — film ang. (komedia). 10.50 Przerwa. 11.55 Dla szkół: (kl. VIII) Fizyka — „Pole magnetyczne". 12.25 Przerwa. 13.40 „Wybieramy zawód". 14.00 Przerwa. 15.20 i 23.00 Politechnika TV. Kurs przygotowawczy. Matematyka. „Pole figury". 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik TV. 16.40 Dla młodych widzów: „Teatr z komentarzem", „Ludzie z różnych stron świata" — film. 17.30 Encyklopedia Tatrzańska: „Spotkanie na Antałówce". 18.00 TV Kurier Warszawski. 18.20 „Dzisiaj Gina Lollobrigida" — program rozr. wł. 18.55 „Trzy kobiety" — rep. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik TV. 20.00 „Rozlany szampan" — film ang. (komedia). 20.55 „Światowid". 21.25 PKF. 21.35 „Pejzaże" — program rozr. 22.35 Dziennik TV. Wiadomości sportowe.

CZWARTEK 9.III.

8.15 Matematyka w szkole: „Nauka dowodzenia" cz. III. 8.45 Przerwa. 9.55 Dla szkół: (kl. II lic.) Język polski — „Poezja krajowa XIX wieku". 10.25 Przerwa. 10.55 Dla szkół: (kl. VII) E. Orzeszkowa — „ABC". 11.25 Przerwa. 11.55 Dla szkół: (kl. IV lic.) Język polski — Tadeusz Różewicz. 12.25 Przerwa. 12.45 Dla szkół: (kl. VII) Język polski „Bolesław Prus". 13.15 Przerwa. 13.50 i 14.35 Mechanizacja Rolnictwa: „Mechanizacja prac przy obsłudze inwentarza" cz. I i II. 15.05 Przerwa. 15.20 i 22.45 Politechnika TV I roku. Fizyka. „Potencjalne pola sił" cz. II. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik TV. 16.40 Dla młodych widzów: „Ekran z bratkiem". 17.45 Magazyn ITP. 18.00 „Partnerzy" — program ekonom. 18.25 TV Kurier Białostocki. 18.45 „Gramy o telewizor" — teleturniej. 19.10 „Przypominamy, radzimy". 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik TV. 20.05 Teatr KOBRA: Joe Alex — „Umarły zbiera oklaski". 21.10 „Sami dla siebie". 21.40 „Piwo w dzban i piwo z dzbana („Uśmiech i piosenka"). 22.20 Dziennik TV. Wiadomości sportowe.

PIĄTEK 10.III.

8.00 TV Kurs Rolniczy: „Czynniki zmniejszające pracochłonność w produkcji trzody chlewnej". 8.35 Przerwa. 9.00 Dla szkół: (kl. V Zajęcia techniczne — „Nowoczesna kuchnia". 9.30 „Gwiazda" — film fab. czechosł. [illegible] „Przyjęcie" — film tv ang. („Nicholas Nickleby"). 11.25 Przerwa. 12.45 Dla szkół: (kl. II—III lic.) Przysposobienie obronne — „Działanie służby przeciwpożarowej". 13.15 Międzynarodowe zawody narciarskie o Puchar Tatr (Słowacja). 15.30 i 22.30 Politechnika TV I roku. Rysunek techniczny. „Znaki graficzne". 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik TV. 16.40 Dla dzieci: Pora na Telesfora". 17.30 „Nie tylko dla pań". 17.50 „Za kierownicą". 18.20 TV Kurier Mazowiecki. 18.40 „Krasnoludki i inne robótki Jerzego Flisaka". 19.05 „Sport, turystyka, wypoczynek ludzi pracy". 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik TV. 20.05 „Przyjęcie" — film tv ang. („Nicholas Nickleby"). 20.30 „Kraj". [illegible] Teatr TV: J. Conrad — „Nigdy nie będę wiedział". 22.10 Dziennik TV.

SOBOTA 11.III.

9.00 Dla szkół: (kl. V) Geografia — „Antarktyda". 9.35 „Dalekie drogi, cicha miłość" — film fab. NRD. 10.55 Dla szkół: (kl. VIII) Nauka o człowieku — „Układ nerwowy". 11.25 Przerwa. 12.45 Dla szkół: (kl. IV lic.) Biologia — „Pochodzenie i ewolucja człowiekowatych". 13.15 Przerwa. 15.50 Program dnia. 15.55 Program I proponuje. 16.15 Redakcja Szkolna zapowiada. 16.30 Dziennik TV. 16.40 Teatr Młodego Widza: Ch. Jope-Slada i S. Stokes — „Złoty wieniec". 18.00 „Spotkanie z przyrodą" 18.25 „Pegaz" 19.20 Dobranoc. 19.30 Monitor. 20.15 „Alfabet rozrywki" — program XIII „N". 21.05 Dziennik TV. Wiadomości sportowe. 21.30 „Bannion" — — film fab. USA (od lat 18). 22.55 „Canzonissima' — program rozr. wł.

© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

Знаёмства з вершаванымі творамі, змешчанымі ў другім нумары альманаха «Белавежа». дазваляе сцвердзіць, што мінуўшыя шэсць год ад выхаду ў 1965 годзе першага нумара гэтага выдання, не прайшлі для нашых творцаў бясследна. Паэтычныя галасы «белавежцаў» за гэты час перажылі мутацыю, і, як гэта бывае з усімі людзьмі, некаторыя зусім страцілі здольнасць да паэтычных спеваў (напрыклад Дзмітры Шатыловіч), і іх прозвішчаў мы ўжо не сустракаем на старонках альманаха, у іншых жа паэтычная школа выкрышталізавалася і ўзмужнела (Алесь Барскі. Уладзімір Гайдук). Паявіліся таксама і новыя прозвішчы (для прыкладу. Леапольд Танкевіч), якія выразна ўзбагацілі разнастайнасць тэмаў і форм вершаваных твораў у «Белавежы». Цяпер у кожнага аўтара няцяжка ўжо вызначыць яму толькі ўласцівы свет паэтычных ўяўленняў, кола хвалюючых яго тэмаў і выпрацаваную ім своеасаблівую сістэму вобразаў. А гэта ўжо выразны крок напярэд у літаратурна-мастацкім аб'яднанні «Белавежа».

Другім, не менш важным, крокам «белавежцаў» з'яўляецца выразны адыход некаторых з іх ад традыцыйнай сілаба-танічнай сістэмы верша. Усё часцей і часцей аўтары імкнуцца адкрываць для сябе новыя магчымасці версіфікацыі. Гэтыя пошукі часам спалучаюцца з паглыбленнем метафорыкі. Хоць тут, на мой асабісты погляд, часам даходзіць і да надзвычайнай герметычнасці вобразаў, якія становяцца проста незразумелымі для чытача і ўспрымаюцца як звычайнае вычварэнне нямаведама чаго. Таму ў пошуках метафар таксама варта знаць меру і не разлічваць толькі на канесэраў паэзіі, што любуюцца ў разгадванні паэтычных галаваломак, але і мець на ўвазе звычайных чытачоў, якія шукаюць паэзіі свежай, але даступнай і зразумелай. У іншым выпадку такая гульня ў «інтэлектуалізаванне» можа давесці да таго, што такі аўтар зусім страціць чытача. Не хачу быць прарокам, але гэтая небяспека пагражае Яшу Буршу.

Алесь Барскі ў гэтым нумары альманаха даў тры тэматычныя падборкі вершаў «Палетак», «Пад дрэвам» і «Мадонна». Кожная з іх па-свойму цікавая тэматычна. У вершах «Палетка» разам з лірычным героем мы адкрываем непаўторную прыгажосць адухатваронай аўтарам роднай прыроды, дзе «Сонца... упала ў луг балалайкай і ходзіць па ім скамарохам», а «дзяўчына, як фрэска з старыннай капліцы, у пажоўклым аблоку даспелай пшаніцы». І таму заклік паэта «Дайце мастацтву панюхаць загоны!» набывае тут вельмі канкрэтны сэнс, а не толькі з'яўляецца фігурным рытарычным зваротам. У цыкле «Пад дрэвам» аўтар, узорам класікаў сусветнай літаратуры мінулага, распалажыўся ў цяньку голля на павеве ласкавага ліпнёвага ветрыку, каб выказваць мудрыя філасофскія ісціны. Некаторыя з іх нават даволі цікавыя, як хоць бы сцверджаннем, што «мы — малыя чалавечкі, прахожыя ў часе, госці — з сэрцам малым, з вялікай злосцю!» Горш з заклікам, каб конь ды кабыла сталі крулявац на свеце, бо здаецца нам, пры такіх правіцелях зямная куля не стала б раем, як спадзяецца А. Барскі, але ператварылася б у заваленую гноем Аўгіевую стайню, а наўрад ці знайшоўся б сярод нас, «малых чалавечкаў», новаяўлены Геракл, каб іх належным чынам ачысціць. У нізцы «Мадонна» паэт абагатварае зямное каханне і робіць гэта вельмі ўдана. І на заканчэнне аб вершах А. Барскага маленькая заўвага, каб іх пашчыпаць, а не пашчапаць. Пабудова вершаў у А. Барскага прыемная і сугестыўная, асабліва ў дэкламацыі, але ці можна ўсе тэмы вырашаць адной і той самай формай, па ўзору фабрычнага канвеера? Каб часам гэта не перарадзілася ў фармальную манатонію!..

Яша Бурш у сваёй нізцы вершаў імкнецца «паўтарыць сябе навонкі» («З сябе») і адкрывае перад чытачом значнае багацце сваіх адчуванняў, пры гэтым знаходзіць ім займальны выраз («Мой адрас», «Табуля раса», «Перахоп»). Ён імкнецца выказаць мімалётны зрух людской думкі, і паразважаць над істотнай жыццёвай праблемай. Робіць гэта ў форме паглыбленай метафары, часам нечаканай і таму хіба ж арыгінальнай і ўздзейнічаючай на чытача — удумлівага і схільнага да разважанняў. Цяжэй са слуханнем вершаў Я. Бурша, бо ім пры дэкламацыі труднавата «завязаць кантакт» («З сябе») са слухачамі.

Уладзімір Гайдук прапануе ў альманаху некалькі вершаў. Усе яны свежыя і ірдзістыя, як кропелькі расы чэрвеньскай раніцай. Знаходзім тут і настраёвыя замалёўкі прыроды («У полі плача вецер-валацужнік...»), і ўслаўленне прыгажосці беларускай дзяўчыны-сялянкі («Беларуская дзяўчына-сялянка...»), і гімн стваральнай працы селяніна-гаспадара («Селянін-мастак», «Колас»), а таксама любоўную лірыку («Колькі», «Ой, няма, як...»), дзе ў каханні без узаемнасці аўтар «Адзінокім не жыў... бо паэзія была верным другам маім» («Колькі»). Творы У. Гайдука — селяніна-паэта з Гайнаўшчыны — вельмі прыемна ўзбагачаюць паэтычную палітру «Белавежы».

Юрка Зубрыцкі змясціў жменьку вершаў грамадска заангажаваных. У адным з іх адкрыта ставіцца праблема, у іншых яна выражана іншасказальна. Для кожнай тэмы Ю. Зубрыцкі знайшоў адпаведную форму верша. Аб прадажнай палітыцы санацыі ў міжваеннай Польшчы («Дарогі жыцця») ён гаворыць лесвічным вершам, кладучы націск на найбольш істотныя словы і вобразы. Свабодалюбівыя імкненні чалавека знайшлі ў яго выраз у баладзе («Балада пра зубра»). У традыцыйных сілаба-танічных вершах аўтар выказвае свае меркаванні аб стабільнасці некаторых рысаў псіхікі народа («Сварожычы») і асуджае былых змагароў за лепшую будычыню, якія ў наш час спачылі на лаўрах, адышлі ад актыўнага ўдзелу ў грамадскім жыцці і сталі надта ж спакойнымі і бестурботнымі («Змагары»). Шкада, што паэтычная творчасць Ю. Зубрыцкага так скупа прадстаўлена ў альманаху, але, мне здаецца, і да змешчанага ў ім поўнасцю можна аднесці прыказку: «мал залатнік, ды дораг».

Надта ж скромна запрэзентаваў сябе ў «Белавежы» Алесь Свісёк. На асаблівую ўвагу заслугоўвае яго верш «Прывіды настаўніка», прысвечаны педагогам, якія сваёй крапатлівай штодзённай цяжкай працай «Падпальваюць душы каханнем праўды, верай у чалавека». Для вырашэння гэтай тэмы аўтар знайшоў свежыя сродкі паэтычнага выразу.

Янка Чыквін прапануе чытачу вандроўку па сваіх паэтычных уяўленнях,

(Працяг на стар. 6)

БЕЛАВЕЖА

ОРГАН ЛІТАРАТУРНА-МАСТАЦКАГА АБ'ЯДНАННЯ ПРЫ ГП БГКТ № 159

Белая песня

Ў белым сне анямелых патокаў
Ціха спіць белым-белая даль.
Белы воблак. пад неба пакотам,
Як дзявочы, развешаны шаль.

Ў белым сне утуліўшы галовы,
Дрэмле ельнік, край лесу густы.
Ў белым хараме сумнай дубровы
Адбіваецца песня журбы.

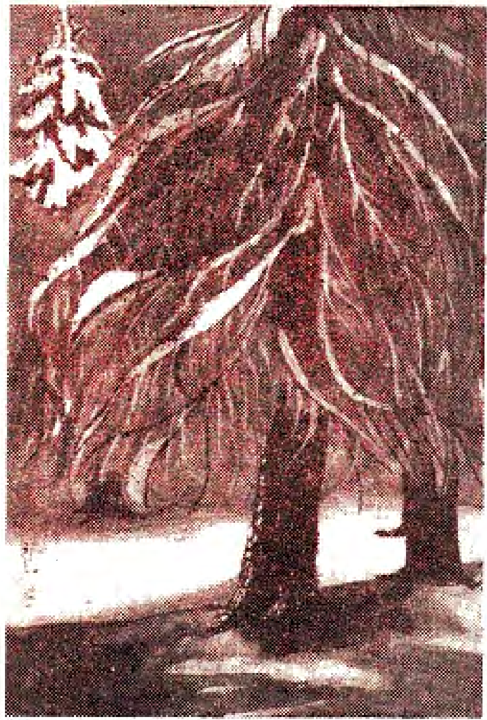
Заглядае між дрэваў вяршыні
Неба сіняга шлях-магістраль,
Быццам вочы, што позіркам зімнім,
Выклікаюць у сэрцы нам жаль.

І ў такой цішыні безнаганнай
Бестурботна не спосаб іcці.
Аджывае нязгаснай ранай
Усё, што пройдзена намі ў жыцці.

Ў сіні змрок мякка туліцца ельнік,
Сінім змрокам ахінуўся лес.
Заклубіўся, як дым у кацельні.
Белы снег... густы снег... сыпкі снег...

Панясліся над полем мяцелі —
Ні дарогі нідзе, ні агню...
Думкі ветрам наскрозь паляцелі...
Я цябе без дарогі знайду...

З. Стаськевіч

ЗІМОВЫ СОН

Шумят шэлесьцят шчэ сніежынкі
тіхо так
як возьмэмся за рукі
учуем іх шэпт
я лечу
выжэй лямпу
дэсь далей
дэсь бліжэй
тутай час выкрэслілі
туолько чуть б'е
сэрце
сон
співае
колысанку
шэлесьцят
сніежынкі
шэпчут.

Зося Сачко

ВОСЕНЬ

Я люблю
Зіхаценне начных навальніц,
Дружны, радасны
Шэлест начнога дажджу.
Як у чорнае шкло
Невычэрпных крыніц,
Я у ноч
Разам з жоўтай маланкай гляджу.

Быццам хтосьці
Раптоўна запаліць святло,
Каб зірнуць
На лясы і палеткі з нябёс —
Ці ўсё так, як раней,
Да змяркання, было,
І ці ўмылася лісце
Дубоў і бяроз.

Вельмі слухаць люблю,
Як прыціхне зямля,
Прагна п'е,
Быццам зоркі глынае для ніў,
І даносіцца рэха
Грымотаў здаля,
Нібы кліча усіх,
Хто яшчэ не папіў.

А як хораша
Пахне ўначы сенажаць
І на полі
Прыгрэтыя сонцам снапы...
Можа гэткае дзіва
Не бачыць, праспаць
Толькі той,
Хто душою і сэрцам сляпы.

Мікола Алтухоў

ЗАБАВА

Душнасць біла з залы, цёмнай ад дыму і набічкаванай да апошняга месца. Спацелыя, расхрыстаныя музыканты, здавалася, не чулі сябе. Яны неяк міжвольна, нібы сонныя, гралі жывыя, хуткія мелодыі. Ап'янелыя рытмам і гоманам, канвульсійна гнуліся сілуэты дзяўчат. Было горача.

«Последний раз сижу я дома», — дзёрся нехта брыдкім, сіплым голасам. Ля буфета таўпіліся і гаманілі бесперапынку. Кепска сцягалі дым наўсцяж адчыненыя вокны.

— Можна?.. — Мар'ян хістка павіс над дзяўчынай і ад яго непрыемна пацягнула водырам піва.

Змучаныя пары сядалі дзе хто мог; тоўпіліся і выгіналіся ў вузкіх дзвярах.

— Я змучана, — адварочвалася ўбок ад нахальных вуснаў. Рука моцна зацiснулася на яе плячы. Пачыналі граць. Зноў заварушыліся, замітусіліся.

— Хадзі! — моцна ірвануў за руку. Ніхто не ўбачыў яе ўмольнага, беспаможнага позірку. — Пусці, — сыкнула ад болю. Абцас яго чаравіка моцна ўрэзаўся ў нагу.

Ля іх віравалі ў рознакаляровай мітусні ашаломленыя, нібыта ў наркатычным ап'яненні, пары. Іх штурхалі раз-пораз, але ніхто на гэта не звяртаў увагі. Пад падваконню ўвесь час чапляліся дзеці. Некаторыя затыкалі вушы ад аглушальнага шуму.

Раптам усё сціхла.

— Мар'ян біў Валю па твары, моцна трымаючы за валасы. Па барадзе яе і шыі цякла кроў з разбітага носа.

— Ты чаго прыйшла... сядзець? — роў Мар'ян. На момант ўсе адранцвелі. У залу ўвалілася пару чалавек. Хтось енкнуў. З жудасным піскам рухнулі да дзвярэй дзяўчаты. Хтосьці выламаў дзверы, нехта ўпаў.

Нейкая жанчына заходзілася ад плачу. На падлозе валяўся Мар'ян у крыві і шкле. Ціха, акружаная братам і знаёмымі, плакала ў кутку Валя.

За Гаспоравым лесам віднела.

Кастусь Бандарук

НАЧНЫЯ ШАГІ

Ноч дарогай ішла
На спатканне з табой,
Адмяраючы шлях,
Выгрываючы бой.

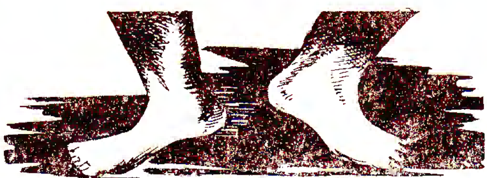
Заблыталася ў снах,
У адчайнасці мар.
З цемнатой у вачах
Заглядала у твар.

Абмывала расой
І палі, і лугі.
З тае ночы пустой
Выбягалі шагі,

Што калісьці сюды
Заклікалі — вялі,
Дзе адбіткі — сляды
Зашкалі ўдалі.

І вярталіся зноў,
Не чакаючы дня...
Хтосьці ў гэтую ноч
Сваё шчасце пазнаў.

Л. Танкевіч

© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

чыцца колькасць прадшколляў і жлобкаў.

Здаецца мне, што новая сеймавая камісія працы і сацыяльных спраў будзе мець лягчэйшую сітуацыю, бо інакш цяпер глядзяць на гэтыя справы палітычныя партыі і рады народовыя. З гаспадарчым развіццём краіны ў пары павінна ісці грамадскае развіццё.

Важнай справай у новай пяцігодцы будзе паляпшэнне апекі над маці і дзіцём. Новая камісія павінна будзе прадставіць усе пажаданні людзей у гэтай галіне і кантраліраваць іх выкананне.

КУЛЬТУРНАЕ ЖЫЦЦЁ

Ізноў прыпомню пастанову VI з'езду, дзе падкрэсліваецца вялікая роля грамадска-культурнага руху. І справа не толькі ў тым, каб ствараць магчымасці культурнага жыцця, але каб заахвочваць і ўключаць людзей у актыўнае дзеянне на ніве культуры. Сучасны чалавек — гэта не выключна пасіўны прыймальнік, але і стваральнік культурных вартасцей. Гэта заданне грамадска-культурнага руху, які ў нашым ваяводстве развіваецца даволі шырока.

Адной з найцікавейшых форм яго з'яўляюцца рэгіянальныя таварыствы. У нас ёсць 16 такіх таварыстваў. У кожнага свая спецыфіка працы, якую дыктуе яму асяроддзе і яго патрэбы. Адны больш падкрэсліваюць грамадска-гаспадарчыя справы — рост сваёй мясцовасці ці ваколіцы, іншыя аддаюць перавагу гісторыі, народнай творчасці, фальклору ці ахове натуральнага асяроддзя чалавека.

Таварыства прыяцеляў Белавежы папулярызуе дзякуючы выданням, выстаўкам і г.д. раён Белавежскай пушчы, бо лічыць, што гэта ўнікальны помнік прыроды ў сусветным маштабе, але яшчэ... недаацэньваецца.

Таварыства любіцеляў Аўгустоўскай зямлі дабілася, што Аўгустоўскі канал — надзвычай каштоўны след польскай тэхнічнай мыслі — прызнаны помнікам тэхнікі ў агульнадзяржаўным маштабе.

Курпёўскае грамадска-культурнае таварыства ў вёсцы Лысэ займаецца найбольш фальклорам і народным мастацтвам, паколькі гэта рэгіён, дзе народнае мастацтва з'яўляецца жывым штодзённым элементам жыцця.

Нашае ваяводства можа ганарыцца сваімі краявідамі, народным мастацтвам, фальклорам, багаццем культуры, якую вырасцілі розныя нацыянальнасці, пражываючыя супольна многія гады на гэтай тэрыторыі. Багаццем нашым з'яўляюцца і людзі, прывязаныя сардэчна да гэтай зямлі. Праяўляецца ўсё гэта якраз у дынамічна развіваючымся рэгіянальным руху. З гэтым рухам яшчэ шырэй павінны супрацоўнічаць жанчыны, бо, напрыклад, развіццё турызму на Беласточчыне дало б магчымасць жанчынам дадатковых заробкаў — кватэры, сталоўкі, можна б заняцца не цяжкай прадукцыяй рэгіянальных напіткаў для турыстаў ці падрыхтаваннем патраў. За ўсім гэтым стаяць чыста матэрыяльныя вартасці.

Найлепшым доказам гэтага з'яўляюцца такія вёскі, як Грэдалі, Кошкі, Кляшчэлі, Якубоўскія і многа іншых, дзе вырабы народнага мастацтва цэлым вёскам прыносяць вялікія даходы і мажлівасці разбудовы.

Запісала Вера Леўчук
Фота Цаф — Р. Сянько

Пачатак на стар. 1

БЕЛАСТОЦКАЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ

вечарыны і ёлкі для дзяцей і іншыя. Усе гэтыя мерапрыемствы былі насычаны добрым зместам і адбываліся ў прыемнай, сяброўскай атмасферы.

Бібліятэка гарадскога аддзела налічвае 3208 экземпляраў беларускіх кніжак і яна даступна ўсім, хто хоча пазнаць прыгажосць беларускай літаратуры. Аддзел не мала месца прысвячае прапагандзе ведаў аб Савецкім Саюзе, а асабліва аб БССР (кінафільмы, гутаркі і фотавыстаўкі).

У канцы 1970 г. пры клубе аддзела арганізаваўся харавы калектыў, які выступаў ужо на некалькіх урачыстасцях аддзела. У гэтым годзе плануецца арганізаваць танцавальную групу. Ёсць поўнае абсталяванне для фотасекцыі. Ужо традыцыйна працуе пры аддзеле музычны курс, удзельнікі якога складаюць дзіцячы калектыў акардэаністаў.

Даклад звяртаў таксама ўвагу на недахопы: замала было кантактаў з прадпрыемствамі, на якіх працуюць члены БГКТ, замала ініцыятывы перадавалася ў рукі актывістаў. — Трэба імкнуцца да таго, — падкрэсліваў дакладчык, — каб моладзь сама была арганізатарам культурна-асветнага жыцця ў клубе. І далей: — Трэба пашырыць музычную і тэатральную культуру сярод нашай моладзі, каб такім чынам разбудзіць у яе схільнасці да мастацкай самадзейнасці. На працягу некалькіх год назіраем непакоячую з'яву пасіўнасці нашай моладзі да ўдзелу ў такіх формах працы, як хор ці тэатр.

Прычыну такой з'явы дакладчык тлумачыць адсутнасцю неабходных сродкаў на арганізаванне для моладзі такіх мерапрыемстваў, якія прыцягвалі б яе і заахвочвалі б да ўдзелу ў шырэйшай дзейнасці.

Слаба таксама з аплачваннем членскіх складчын.

Пасля даклада са справаздачай рэвізійнай камісіі аддзела выступіў яе старшыня Сцяпан Зенюк (непадрыхтаваны: чытаў слаба: з чарнавіка: чаму?) Ён падкрэсліў, што праца праўлення аддзела праходзіла планава (планы былі рэалізаваны амаль у 100%) і з арганізацыйнага боку правільна.

У дыскусіі выступілі: Янка Кірызюк, Надзея Вяршкова, Уладзімір Ювзюк, Уладзімір Навіцкі, Кастусь Сідаровіч, Кастусь Масальскі, Яўген Куклік, Анатоль Казімерук, Рыгор Скарынкевіч, Анна Амбражэй, Аляксандр Кунах і Сцяпан Зенюк.

Усе дыскутанты праявілі шчырыя клопаты ў пашырэнні бэгэкатоўскай дзейнасці ў Беластоку і выказалі шэраг каштоўных прапаноў, якія і будуць вызначаць напрамак дзейнасці новага праўлення. З прапаноў, прынятых канферэнцыяй, адзначым найважнейшыя: пашырыць кантакты з рознымі арганізацыямі на прадпрыемствах горада, прыдзяліць актывістам заданні, вызначыць адказных (членаў прэзідыума праўлення) за членскія складчыны, арганізаваць тэатральны калектыў, арганізаваць беларускі фэстын у Беластоку, пашырыць працу з дзяцьмі і моладдзю, папулярызаваць літаратурную і мастацкую творчасць членаў аб'яднання «Белавежа».

На заканчэнне адбыліся выбары праўлення аддзела, рэвізійнай камісіі і дэлегатаў на з'езд. На першым пленарным пасяджэнні новае 21-асабовае праўленне выбрала прэзідыум у складзе сямі асоб. Старшынёй аддзела выбраны журналіст «Нівы» Мікалай Гайдук, намеснікам — настаўнік Уладзімір Паўлоўскі, сакратаром — інструктар ГП БГКТ Зофія Стаськевіч. Рэвізійную камісію аддзела ўзначаліў вядомы грамадскі дзеяч Хведар Савіцкі. Дэлегатамі на VII з'езд БГКТ выбраны: Георгі Валкавыцкі, Тэкля Вашчук, Сяргей Гайдук, Марыя Глінская, Сцяпан Зенюк, Янка Кірызюк, Уладзімір Навіцкі, Уладзімір Паўлоўскі, Зофія Стаськевіч, Іван Стрышко і Уладзімір Ювзюк.

У мастацкай частцы выступіў дзіцячы калектыў акардэаністаў. (рл)

ПАРТЫЙНАЯ АЦЭНКА

Пастановы VI з'езду намецілі напрамкі дзейнасці нашай гаспадаркі і грамадска-палітычнага жыцця. Зараз распачаўся перыяд, калі кожная адміністрацыйная адзінка, кожны завод, фабрыка, ці ўстанова, вывучыўшы з'ездаўскія матэрыялы, апрацоўвае праграму выканання рашэнняў партыі.

Астаецца адно зусім не рытарычнае пытанне: а што з праграмай у індывідуальнай сельскай гаспадарцы, гаспадарцы, на павелічэнне прадукцыі якой лічым мы ўсе? Пытанне істотнае, паколькі дагэтуль было таксама шмат слушных і добрых пастаноў, але не ўсе яны даходзілі да свядомасці вытворцы — гаспадара. Можна сказаць, што ранейшая форма кіравання сельскай гаспадаркай не дазваляла на, з аднаго боку, уласцівае кіраванне індывідуальнай гаспадаркай, а з другога, — на зразуменне гаспадарамі адказнасці перад народам за прадукцыю ўсё большай колькасці хлеба, мяса і малака.

Каб даведацца аб узроўні гаспадарак членаў партыі, гайнаўская партыйная інстанцыя правяла анкетныя доследы, выходзячы з прадпасылкі, што член партыі на вёсцы — гэта добры гаспадар, змагар за новае ў сельскагаспадарчай прадукцыі.

У Гайнаўскім павеце ёсць 593 члены партыі, якія самі вядуць гаспадаркі. А вось структура іх гаспадарак. Больш 50 прац. гаспадарак налічвае па 5—10 гектараў зямлі, а 22 прац. членаў партыі маюць вышэй 10 гектараў. Сведчыць гэта аб тым, што гэтыя гаспадаркі могуць весці прадукцыю на высокім узроўні, выкарыстоўваючы створаныя ўмовы і ўводзячы спецыялізацыю.

Аднак ёсць даволі вялікая колькасць (больш чым 25 прац.) членаў партыі, гаспадаркі якіх налічваюць да пяці гектараў зямлі. Магчымасці развіцця гэтых гаспадарак розныя. Частка з іх можа павялічыцца ў рамках упарадкавання гаспадаркі зямлёй. Іншыя могуць інтэнсіфікаваць прадукцыю, спецыялізуючыся, напрыклад, у вырошчванні агародніны ці заняўшыся гадоўляй курэй. Частка гэтых гаспадарак павінна быць ліквідавана, а людзі павінны перайсці на работу ў іншых галінах гаспадаркі.

Вынікі доследаў паказваюць, што больш чым палавіна гаспадарак членаў партыі мае значную частку лугоў і выганаў, а гэта паказвае на магчымасці ў галіне жывёлагадоўлі. Найбольш іх ёсць у грамадах Старакорнін, Кляшчэлі, Кленікі, Ласінка, а таксама ў вёсках Палічна, Трасцянка, Чаромха і Арэшкава. Агульна беручы, значная большасць членаў партыі мае добрыя інвентарскія будынкі.

А як выглядае прадукцыйная выдайнасць гэтых гаспадарак?

Праведзеныя доследы пацвердзілі факт, што гаспадары — члены партыі маюць у сярэднім ураджай 4-ох збожжавых вышэйшы ад сярэдняй павятовай на 3,5 цэнтнера з гектара. Пазітыўнай з'явай з'яўляецца хуткі тэмп узросту прадукцыйнасці раслінная і гадоўлянай прадукцыі ў гаспадарках членаў партыі. У цякучым гаспадарчым годзе 331 гаспадарка членаў партыі дасягнула вышэйшую прадукцыйнасць з гектара, чым 18 цэнтнераў. Больш паловы гэтага ліку перавысіла прадукцыйнасць сярэдняй ваяводскай.

Аднак трэба ведаць, што 262 гаспадаркі членаў партыі мелі ніжэйшыя плёны, чым сярэдняя ў павеце. Датычыць гэта ў асноўным гаспадарак членаў партыі ў такіх ГРН, як Нараўка, Семяноўка, Палічна, Арэшкава, а нават Ласінка ці Дубічы Царкоўныя.

Плёны залежаць ад уласцівага ўгнойвання глебы. А тымчасам аж 83 гаспадаркі членаў партыі не выконваюць асноўнай нормы, прыпадаючай у Гайнаўскім павеце. Датычыць гэта ў асноўным гаспадароў Трасцянкі, Дубін і Кляшчэляў.

Вышэй прыведзеныя прыклады і даныя сведчаць аб тым, што ўзрастае прадукцыйная актыўнасць гаспадароў-членаў партыі ў Гайнаўскім павеце. Аднача́сова прыклад гайнаўскай партыйнай інстанцыі гаворыць нам, што пераламала яна імпас і разведала сітуацыю кожнага з гаспадароў — членаў партыі. У першай палове гэтага года ўсе члены партыі павінны прадставіць сваім партарганізацыям прадуманы, доўгатэрміновы план развіцця сваіх гаспадарак. Зразумела, у гэта павінна ўключыцца сельскагаспадарчая служба, якая абавязана дапамагчы гаспадарам выбраць напрамак у вядзенні гаспадаркі.

У след за гэтым павінны ісці і іншыя арганізацыі, дзейнічаючыя на вёсцы. Работы напэўна будзе многа, але толькі так, ведаючы кожнага гаспадара, прымаючы яго планы, можна будзе лепш і хутчэй арганізаваць патрэбную прадукцыю.

А. Карпюк

ПЕРАХОДНЫ ПЕРЫЯД — XVIII ст.

Канец XVII і ўсё XVIII стагоддзе — гэта найбольш пустынны перыяд у беларускай літаратуры на працягу ўсяе гісторыі яе існавання. Вядомая ўжо нам пастанова польскага сейма ў справе ўвядзення польскай мовы ў справаводства на тэрыторыі Беларусі падцяла карэнні беларускай літаратуры. Зразумела, што справу ўпадку літаратуры нельга зводзіць да аднаго дэкрэту. Дэкрэт гэты быў у большай ступені вынікам, чым прычынай пэўнага гістарычнага працэсу. Дзякуючы многагадовым націскам з боку шляхецкай Рэчыпаспалітай, дзякуючы многагадовай, паслядоўнай працы езуітаў, беларуская стыхія ў Вялікім княстве Літоўскім значна аслабла. Верхняя праслойка тагачаснага беларускага грамадства была паланізавана. Літаратура кожнага народа (апрача фальклору) стваралася заўсёды адукаванымі асобамі. Асобы гэтыя належалі або да духоўнага, або да шляхецкага, або да мяшчанскага стану. У канцы XVII ст. у Беларусі станы гэтыя мелі не многа супольнага з жыццём народа, а тым самым з яго культурай і мовай. Духавенства было разбіта на праваслаўных, уніятаў і каталікоў. Барацьба гэтых арыентацый за свае догмы выключала барацьбу за народную культуру. Шляхецкі клас — традыцыйна абыякавы ў адносінах да народных патрэб, імкнуўся да таго, каб запэўніць сабе раўнапраўную пазіцыю з польскім дваранствам. Гарантыі гэтай раўнапраўнасці трэба было шукаць, між іншым, у мове. Таму беларуская шляхта пачала пакідаць беларускую мову, а тым самым перастала цікавіцца і сваёй літаратурай. Мяшчанства ў Беларусі не адзначалася вялікай адукаванасцю. Моцныя ў XV ст. брацтвы пачынаюць упадаць. Мяшчанства траціць свой ідэалагічны твар. Пачынае яно перайма́ць матэрыяльным бокам жыцця і занядбоўвае духоўны бок. Зрэшты, націск на гарады з польскага боку ўсё больш узмацняецца. Паяўляюцца ў іх і польскія будаўнікі і польскія рэлігійныя цэнтры, і польская адміністрацыя. Такім чынам, беларуская стыхія ўсё больш слабее. У такіх абставінах магла быць праведзена ў жыцці пастанова сейма ў 1697 годзе, у якой гаварылася, што «пісар павінен па-польску, а не па-руску пісаць». Была гэта кропка над «і». Было гэта завяршэнне гістарычнага працэсу павольнай экспансіі, націску і асіміляцыі. Над беларускім народам павісла небяспека дэнацыяналізацыі. Аднак народ гэты захаваў сваё аблічча. Гучыць гэта парадаксальна, але нацыянальная свядомасць была тут захавана дзякуючы несвядомасці. Толькі цемра і забітасць беларуса абаранілі яго ад поўнай асіміляцыі. Цёмны, архаічны, забіты, трываў ён у сваіх першабытных перакананнях, у сваім фальклоры, у сваёй мове. Усе гэтыя факты сталі фактарамі адраджэння ў будучыні.

Ці існуе беларуская літаратура ў XVIII ст.? Існуе толькі ў вельмі анэмічных праявах. Пульс яе слабы. Узбуджаюць яго нярэдка штучныя фактары. Васемнаццатае стагоддзе не мае ніводнага паўнакроўнага беларускага пісьменніка. Усё, што існуе, мае як бы выпадковы, сухотны характар. Паяўляюцца беларускія творы, пісаныя для забавы, або яшчэ горш, пісаныя з мэтай асмяшэння і кампрамітацыі беларускай мовы. Зразумела, што маглі яны выходзіць з-пад пяра або беларускіх рэнегатаў або чужаземцаў — ворагаў беларушчыны. Такія творы досыць цяжка заносіць у спісы беларускай літаратуры.

З твораў XVIII ст. захаваліся дзве «Прамовы русіна», напісаныя на беларускай мове, праўдападобна, у першай палове стагоддзя. Прамовы гумарыстычна прадстаўляюць некаторыя рэлігійныя праблемы. На досыць чыстай народнай мове напісаны верш «У Бетлееме, доме ўбогім», які так сама, як у вышэй названых «Прамовах русіна», гумарыстычна прадстаўляе сустрэчу беларускіх сялян з нованароджаным Хрыстом. Было таксама крыху рэлігійных твораў, утрыманых у сур'ёзным тоне. Паявіліся і рэдкія творы палітычнага характару. Прыкладам могуць быць вершы: «Быў на Русі чорны бог» і «Із-за Слуцка із-за Клецка». У вершах гэтых праявілася выразная антыпольская тэндэнцыя. Сучасныя крытыкі схільны трактаваць гэтыя творы як творы народныя. Аднак два выдатныя беларускія даследчыкі Янчук і Карскі досыць пераканаўча даказалі, што творы гэтыя выйшлі з школьнага асяроддзя, звязанага з праваслаўнымі коламі.

Сучасныя беларускія даследчыкі, разглядаючы беларускую літаратуру XVIII ст., досыць шырока тавораць аб Яне Белабоцкім як беларускім аўтары. Аднак жыццё гэтага чалавека, звязанага сваім паходжаннем з Беларуссю, але сваёй дзейнасцю і творчасцю з Польшчай і Расіяй, не дастаўляе нам пераканаўчых фактаў, на падставе якіх можна

© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

© PDF: Kamunikat.org 2020
© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

У нацыянальнай камісіі

Нацыянальная камісія Ваяводскага камітэта ПАРП сваё пасяджэнне, якое адбылося 14 лютага 1972 года, прысвяціла задачам нацыянальных таварыстваў у выкананні рашэнняў VI з'езду ПАРП. Пасяджэнне мела расшыраны характар. Апрача пастаянных членаў камісіі на чале са старшынёй тав. З. Дамброўскім і сакратаром тав. С. Зялінскім, прынялі ў ім удзел члены прэзідыумаў праўленняў нацыянальных таварыстваў, што дзейнічаюць на Беласточчыне, прадстаўнікі аддзела ўнутраных спраў Прэзідыума ВРН, ваяводскай бібліятэкі, куратрыі Беластоцкай школьнай акругі, Дома кнігі і іншых арганізацый.

У праграмным дакладзе тав. С. Зялінскі — намеснік кіраўніка адміністрацыйнага аддзела КВ ПАРП — падкрэсліў, што «Працэс аднаўлення, распачаты на VII і VIII пленумах ЦК, і праграма грамадска-эканамічнага развіцця, выпрацаваная VI з'ездам ПАРП, ствараюць рэальныя магчымасці ўдзелу ўсіх працоўных — гаспадароў краіны — у фарміраванні гарманійнага развіцця Радзімы згодна з патрэбамі ўсяго грамадства. Наша будучыня залежыць ад спраўнасці нашых рук і мышлення, ад нашых арганізацыйных уменняў; ад выдайнасці працы і разумнага гаспадарання ў аднолькавай ступені як у кожнай хатняй гаспадарцы, так і ў маштабе ўсяе народнай гаспадаркі».

Згодна з гэтым перад нацыянальнымі таварыствамі паўстаюць вялікія задачы пры здзяйсненні рашэнняў VI з'езду нашай партыі.

Кожны член нацыянальнага таварыства павінен усвядоміць сабе тую элементарную праўду, што яго ўласная будучыня, яго дзяцей і ўсяго народу залежаць ад таго, як сам ён працуе на сваім варштаце працы, колькі ён сам уносіць у агульнаграмадскую скарбонку. Значыць, усе арганізацыі нацыянальных таварystваў павінны прымаць грамадскія абавязацельствы для развіцця гаспадаркі, высокіх ураджаяў, паляпшэння ўмоў працы і ўзняцця на вышэйшы ўзровень культуры жыцця ў сваім асяроддзі. Гэтай справе будзе служыць актыўны ўдзел членаў нацыянальных таварystваў у розных формах павышэння сваіх ведаў і ўменняў для як мага лепшага выканання сваёй работы на прадпрыемстве ці на ўласным палетку зямлі. Усе павінны знаходзіць нявыкарыстаныя дагэтуль рэзервы павелічэння колькасці прамысловых вырабаў і прадуктаў сельскай гаспадаркі. Неабходна і далей усебакова развіваць масавы ўдзел нацыянальных меншасцей у культурным жыцці краіны ў розных формах мастацкай самадзейнасці, у мерапрыемствах, якія арганізуюць дамы культуры, бібліятэкі, грамадскія арганізацыі. Трэба ў большай меры развіваць зацікаўленне людзей да прадаўжання прагрэсіўных традыцый сваёй рэгіянальнай культуры.

У дыскусіі ўдзельнікі пасяджэння выказалі свае меркаванні аб метадах і спосабах здзяйснення пастаўленых перад нацыянальнымі меншасцямі задач. Між іншым, прадстаўнік аддзела ўнутраных спраў ВРН выказаў меркаванне аб большым выкарыстанні нацыянальнымі таварystвамі да іх асветніцкай дзейнасці сродкаў іншых культурна-асветных устаноў і грамадскіх арганізацый. Дырэктар ваяводскага Дома кнігі тав. А. Пугацэвіч паведаміў аб тым, што ў сувязі з Міжнародным годам кнігі ў красавіку гэтага года ў Беластоку будзе арганізавана спецыяльная выстаўка беларускай кнігі. Выстаўку падрыхтуюць выдавецтвы БССР супольна з польскім Домам кнігі. Працы па падрыхтоўцы гэтага вялікага мерапрыемства ўжо распачаліся.

Камісія абавязала праўленні ўсіх нацыянальных таварystваў да апрацавання для сваіх арганізацый праграмы мерапрыемстваў па выкананню задач, якія вынікаюць з пастаноў VI з'езду ПАРП.

(мг)

У бібліятэцы

Школьная бібліятэка ў Дубінах налічвае больш 5-ці тысяч кніг. Ёю карыстаюцца таксама настаўнікі гэтай школы. На здымку бачым настаўніц: Тамару Бараду, Вольгу Шклярук і Ядвігу Дударонак, якія зайшлі ў бібліятэку, каб выбраць сабе патрэбную кнігу.

Фота Я. Цялушэцкі

было б Белабоцкага залічыць да нашай літаратуры.

Гэта ж самае трэба сказаць і аб большасці драматычных беларускіх твораў з XVIII ст. Так званыя інтэрмедыі былі напісаны, як правіла, у цэнтрах антыбеларускасці — езуіцкіх калегіях. У гэтых школах ставіліся цяжкія драмы рэлігійнага зместу. Іх мэта заключалася ў тым, каб вучні-акцёры прывыкалі да публічных выступленняў, дасканаліліся ў лацінскім красамоўстве, паглыблялі сваю прывязанасць да рэлігіі. У сувязі з тым, што гэтыя драмы былі страшэнна цяжкія, дзякуючы сваёй манатоніі і мярцвячыне латыні, у перапынках між актамі пачалі даваць устаўкі, званыя інтэрмедыямі. Многія з гэтых інтэрмедый былі напісаны на беларускай мове. Чаму? Справа ў тым, што вучнямі езуіцкіх калегій былі часта маладыя выхадцы з беларускіх земляў. Былі яны моцна звязаны з беларускай мовай і народнай псіхалогіяй. Інтэрмедыі мелі выбіць ім з галавы і сэрца рэшткі беларускасці і вясковасці. Інтэрмедыі высмейвалі наіўнасць, прымітывізм беларускага селяніна, кпілі з яго мовы. Зразумела, што не ўсе інтэрмедыі мелі аднолькавы характар. У некаторых з іх выступаюць народныя тыпы ў станоўчым асвятленні. Аднак наогул інтэрмедыі былі напісаны не з пазіцыі любві да беларускасці, з пазіцыі варожасці да яе. І гэта менавіта акрэсліла іх характар. Да найбольш вядомых інтэрмедый XVIII ст. трэба аднесці: «Селянін на споведзі», «Селянін у касцёле», «Селянін і вучань», «Селянін і студэнт». У некалькіх выпадках інтэрмедыі перарадзіліся ў поўнавымерныя п'есы. Адносіцца гэта перш за ўсё да «Камедыі» Каетана Марашэўскага, які быў выкладчыкам Забельскай гімназіі (Віцебшчына). «Камедыя» была напісана ў 1787 годзе. Галоўныя яе героі — беларускі «хлоп», «жыд» і «д'ябал».

Як у інтэрмедыях, так і ў «Камедыі» тыпы герояў прадстаўлены шаблонна. Маем тут дачыненне з героямі — сімваламі наіўнасці, хітрасці, зла. У гэтым тыпе творчасці не было праўды аб рэчаіснасці, не былі яны звязаны з беларускім жыццём, бо і іх аўтары ў большасці выпадкаў былі чужымі гэтаму жыццю.

Нядаўна быў у Польшчы савецкі даследчык Адам Мальдзіс. Шукаў ён у польскіх архівах новых беларускіх твораў з XVIII ст. Знаходкі яго аднак не змяняюць нашага погляду на літаратурную вартасць XVIII ст. Вартасць гэтая можа быць акрэслена толькі адным словам — убоства.

Пачатак на стар. 1

мы не працуем на трэцюю змену ў суботу. Гэта вялікая выгада, асабліва для жанчын.

Рабочыя бачаць і адчуваюць турботу за іх справы і самі працуюць лепш. Да з'езду мы сталі на прадукцыйную вахту, а цяпер прыступілі да вядомай акцыі *«20 мільярдаў»*. Нашае прадпрыемства абавязалася даць дзяржаве і яе грамадзянам звыш плана шмат тысяч метраў ваўняных тканін вартасцю ў 8 мільёнаў зл.

І ўсё гэта пры вельмі цесным памяшканні, у якім працуе нашае прадпрыемства. Трэба вам ведаць, што яно аб'ядноўвае некалькі яшчэ даваенных суконных фабрык, раскінутых па цэлым горадзе, а адзін з яго філіялаў знаходзіцца аж у Міхалове. Таму я і ўсе іншыя рабочыя «Сяржана» маюць адно толькі пажаданне, якое кіруем у адрас цэнтральных улад: не адкладайце ўжо ў бесканечнасць пабудову новых будынкаў для нашага прадпрыемства. Гэта аплоціцца — і нам, і дзяржаве.

Цыравальшчыца Анна Келч вярнулася на сваё месца працы. Яна ж таксама мае «сваю» норму. Насупраць яе сядзіць сяброўка Ірэна Гайбовіч — цыравальшчыца ад 1947 года.

— Гэта гонар для нас, што наша Аня кандыдуе ў паслы. Мы разумеем, што ёй часта прыдзецца адлучацца ад працы, але — калі спатрэбіцца — мы ёй дапаможам.

Так сама мяркуе майстар цыравальні Ядвіга Зенюк, толькі яшчэ дадае:

— Дагэтуляшнія грамадскія абавязкі не перашкодзілі Келчавай быць выдатнай работніцай, дык і пасольства, мяркую, ёй у гэтым не перашкодзіць.

Тут неабходна адзначыць, што Анна Келч шмат год з'яўляецца сакратаром цэхавай партыйнай арганізацыі, спярша была членам гарадскога, а пасля, ужо трэцюю кадэнцыю, — ваяводскага партыйных камітэтаў. Нядаўна, 7 студзеня г.г., даверана ёй было ахрысціць судно «Беластоцкая зямля», якое будавалася аж у балгарскай Варне.

В. Рудчык
Фота Цаф — Р. Сянько

Скарыстайма з прыхільных умоў

Народная ўлада нашай краіны няспынна клапоціцца пра матэрыяльнае забеспячэнне і належны ўзровень навучання беларускай мове ў школах. Гэтай справе служаць штогадовыя летнія курсы настаўнікаў беларускай мовы, якія адбываюцца ў Мінску, летнія курсы настаўнікаў беларускай мовы ў Беластоку, добра пастаўленая справа выдавання падручнікаў для навучання беларускай мовы, якое вядзе Дзяржаўнае прадпрыемства школьных выданняў (ПЗВС), забеспячэнне школьных бібліятэк літаратурай на беларускай мове і многія іншыя мерапрыемствы, якія служаць навучанню беларускай мове ў школах.

Прэзідыум Галоўнага праўлення БГКТ у канцы мінулага года звярнуўся да міністра асветы і вышэйшай адукацыі ПНР з прапановамі аб далейшым удасканальванні выкладання беларускай мовы, яшчэ лепшым забеспячэнні навуковымі дапаможнікамі настаўнікаў і школьнікаў па гэтаму прадмету, а таксама аб неабходнасці падрыхтоўкі новых настаўніцкіх кадраў і павышэння кваліфікацыі працуючых настаўнікаў беларускай мовы.

У адказ на гэтыя прапановы Міністэрства асветы і вышэйшай адукацыі ў сваім лісце ад 24 студзеня г.г. да ГП БГКТ паведамляе, што яно прыняло шэраг рашэнняў і мерапрыемстваў для стварэння як найбольш спрыяючай атмасферы для навучання роднай мове дзяцей беларускай нацыянальнасці і для павышэння ўзроўню выкладання гэтага прадмета ў школах.

Міністэрства паведамляе, што ўжо ў гэтым годзе будзе апрацавана новая праграма па беларускай мове для школ з дадатковай навукай гэтага прадмета. Пасля гэтага ў БССР паедзе ўпаўнаважаная дэлегацыя, якая даведаецца аб магчымасцях набыцця навуковых і метадычных дапаможнікаў для выкладання беларускай мовы і аб іх пастаўках у нашу краіну.

«Міністэрства выказвае меркаванні, — гаворыцца ў лісце, — што для належнага вывучэння дадатковых тэмаў па роднай гісторыі патрэбна апрацаванне дапаможных матэрыялаў і метадычных рэкамендацый для настаўніка. У самым бліжэйшым часе ПЗВС атрымае загад правесці працу па падрыхтоўцы такіх матэрыялаў. Адначасова Міністэрства лічыць, што няма патрэбы выдаваць падручнікі для вучняў, бо тэмы па роднай гісторыі не з'яўляюцца прадметам навучання, а папаўненнем навукі роднай мовы і павінны быць пройдзены на ўроках гэтай мовы».

«Міністэрства, — гаворыцца ў лісце, — арганізуе адну з форм падрыхтоўкі настаўнікаў беларускай мовы ў 1972 г.»

У спецыяльным сваім даручэнні для куратрыі Беластоцкай школьнай акругі ад 28 студзеня г.г., якое пададзена таксама да ведама ГП БГКТ, Міністэрства асветы і вышэйшай адукацыі абавязвае кіраўнікоў школ «арганізаваць навучанне беларускай мовы як звышабавязковага прадмета ў школе, у якой навукі гэтага прадмета пажадаюць вусна або пісьмова бацькі найменш сямі вучняў».

«Аддзелы асветы ППРН і кіраўнікі школ, — падкрэсліваецца ў даручэнні, — у якіх выкладаецца беларуская мова, абавязаны больш клапаціцца пра поўнае забеспячэнне вучняў падручнікамі па роднай мове, а таксама пра павелічэнне колькасці навуковых дапаможнікаў як шляхам пакупкі, так і вырабам у школе простых экспанатаў, неабходных для вывучэння беларускай мовы».

«У школах, — чытаем далей у даручэнні, — у якіх арганізавана навука беларускай мовы, рэкамендуецца арганізаваць гурткі зацікаўленняў беларускай літаратурай і мовай, а таксама ўзбагачаць беларускай праблематыкай праграму дзейнасці школьных гурткоў Таварыства польска-савецкай дружбы».

Міністэрства патрабуе ад школьных інспектараў павышэння педагагічнага нагляду і кантролю падрыхтоўкі настаўнікаў да вядзення ўрокаў беларускай мовы.

З мэтай упарадкавання арганізацыйных спраў выкладання беларускай мовы і ў сувязі з тым, што ёсць толькі некалькі пачатковых школ з беларускай мовай навучання, Міністэрства асветы і вышэйшай адукацыі ад 1 верасня 1972 года пераўтварае гэтыя пачатковыя школы ў школы з дадатковай навукай беларускай мовы.

У даручэнні гаворыцца, што аб тым, ці дзіця мае вывучаць родную мову, вырашаюць яго бацькі.

У сувязі з гэтым перад усімі членамі нашага таварыства паўстае адказнае заданне выясняць бацькам школьнікаў патрэбу вывучаць сваю родную беларускую мову, знаёміцца з гісторыяй беларускага народа, з багатымі прагрэсіўнымі традыцыямі беларускай культуры. Неабходна, каб усе дзеці беларусаў скарысталі з прыхільных умоў, якія стварыла народная ўлада, для навучання маладога пакалення роднай мове.

Ігнат Снарскі

© PDF: Kamunikat.org 2020
© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

Працяг са стар. 3)

дзе. як сцвярджае: «Сам я кружуся па крузе фактаў, чакаючы з мора пагоды» («Што мне ньютоны...») і яго лірычны герой патануў у вадазвароце штодзённасці, бо «ўжо немагчыма жыць іначай» («З чужымі»). Але ў гэтым напускным песімізме ёсць у аўтара і радкі аптымістычныя, вось хоць бы такі: «Усё было справядліва ў прыродзе. Далёка дзесьці была недарэчнасць Адвечнай смерці, што прыйдзе і пройдзе. А ўсё ж такі нешта пакіне на вечнасць» («За вёскай...»). Словам, роздумы Я. Чыквіна над усеагульным працэсам праміпання сімпатычныя і даволі зручна аформлены.

Віктар Швед спрабаваў аднавіць старадаўнюю форму трыялета і зрабіў гэта зграбна і лёгка. Асабліва глыбокі сярод яго трыялетаў «Мне да шчасця нямнога трэба...», які ўзрушае нас шчырасцю і перакананаўчасцю. У вершы «Буслы» дадзен яркі абразок пераўтварэнняў у сучаснай вёсцы, а ў васьмірадкоўі «Ружы» балючы роздум над кволым існаваннем прыгажосці. І так. В. Шведа ў альманаху маем мала, але затое сапраўды добрае.

Новы голас у «Белавежы» Леапольда Танкевіча радуе сваёй паэтычнай сталасцю. Вершы яго напеўныя («Мора») і даступныя, прасякнутыя лірызмам («Будзь здароў, родны дом»), знаходзім у іх блізкія сэрцу родныя звычаі («У час навальніцы»). Але Л. Танкевічу пагражае небяспека многаслоўя. Яму неабходна больш папрацаваць над кандэнсацыяй моўнага выразу. У асобе Л. Танкевіча «Белавежа» папоўнілася шмат абяцаючым аўтарам.

У альманаху знаходзім таксама жменьку вершаў для дзяцей Зосі Стаськевіч і Віктара Шведа. Прыемныя гэта творы і надта ж патрэбныя для нашага асяроддзя.

Добрая справа зроблена ўкладальнікам альманаха ў спробе хоць бы частковага апублікавання перакладу «Пана Тадэуша» А. Міцкевіча на беларускую мову, які быў зроблены ў час знаходжання ў турме ў Вронках у 1927 — 1928 г.г. і ў пазнейшыя гады выдатным рэвалюцыянерам Браніславам Тарашкевічам. Высока таксама трэба ацаніць публікацыю ўспамінаў Людвікі Войцікавай аб Максіме Багдановічу.

На заканчэнне агляду паэзіі ў другім нумары альманаха «Белавежа» хочацца выказаць пажаданне аўтарам больш інтэнсіўнай і плённай працы над вершамі, якіх у нас усё ж яшчэ малавата.

Ігнат Снарскі

САВЕЦКАЯ ЛІТАРАТУРА Ў ПОЛЬШЧЫ

ЛІТАРАТУРНАЕ СЯБРОЎСТВА, ГОД 1972

Год 1972 для народаў Савецкага Саюза з'яўляецца годам юбілейным, 50-ым годам існавання СССР.

Памяталі пра гэта польскія выдавецтвы і падрыхтавалі на юбілей братняй дзяржавы каштоўныя падарункі.

«ЧЫТЭЛЬНІК» ПРАПАНУЕ

Перш за ўсё 30-тысячны тыраж новага выдання Шолахаўскай эпапеі «Ціхі Дон» і 10-цітысячны тыраж падборкі апавяданняў — «Граматыка кахання» — малавядомага ў Польшчы рускага пісьменніка Івана Буніна.

Сучасную савецкую прозу ў выдавецтве «Чытэльнік» прадстаўляюць: Мікалай Воранаў, Кірыл Кавальджы і Дмітрый Халендра. Першы з іх — М. Воранаў — з'яўляецца аўтарам аўтабіяграфічнай аповесці «Маладосць у Жалезнагорску». Людскі, суровы стыль і жывая, жыццёвая праўда гэтай кніжкі павінны гарантаваць для яе поўны поспех.

Таксама на ўласных успамінах заснаваў сваю аповесць «Ліманскія гісторыі» Кірыл Кавальджы. Гэта кніжка пра ваенныя дзеянні ў родных старонках аўтара. Том апавяданняў — «Чаканне» — савецкага пісьменніка Д. Халендра расказвае нам пра справы і сучаснае жыццё адной рыбацкай вёскі ў Крыму.

«ІСКРЫ»

Гэтае дзяржаўнае выдавецтва спецыялізуецца ў «маладзёжнай літаратуры», таму «Іскры», як адзначае загадчык Славянскай рэдакцыі, Лех Енчмык, стараюцца падбіраць кніжкі цікавыя, жыва напісаныя, якія адначасова даюць нейкае ўяўленне аб жыцці і праблемах моладзі. Тут перш за ўсё трэба адзначыць ужо адзінаццатае выданне «Аповесці аб праўдзівым чалавеку» Барыса Палявога, якая паявіцца аж 100-тысячным тыражом. Вялікім таксама тыражом, бо 50-тысячным, выдаюць «Іскры» вядомы раман Васіля Аксёнава «Калегі».

З маладым 17-гадовым героем сустрэнуцца польскія чытачы ў рамане А. Рыбакова «Крош шукае героя», які ў Савецкім Саюзе заваяваў сабе вялікую папулярнасць. Да ваенных дзеянняў адклікаюцца аповесці Б. Васільева «Вечары тут спакойныя» — пра дзяўчат на вайне і В. Шэфнера «Сёстры смутку» — пра дарастаючага юнака, у жыццё якога нахабна ўрываецца вайна.

Фантастычную тэму прадстаўляе аповесць С. Снегава «Далёкія шляхі», якая расказвае аб прыгодах у космасе і пра далёкую будучыню Зямлі.

І яшчэ адзін каштоўны выдавецкі замысел «Іскраў» неабходна тут адзначыць. Гэта падборка вершаў рускіх і савецкіх паэтаў пра Польшчу і пра польскія справы. Аўтарам яе з'яўляецца савецкі паэт і перакладчык польскай паэзіі Уладзімір Прыходзька. Падборка гэтая даказвае, што на працягу апошняга паўстагоддзя зацікаўленне польскай тэмай у савецкіх аўтараў заўсёды было жывое.

У ВЫДАВЕЦТВЕ МОН

Выдавецтва Міністэрства абароны спакушае чытачоў перш за ўсё ўспамінамі заслужаных палкаводцаў. «Да пералома» — гэта дакументальныя мемуары маршала Кірыла Маскаленкі, які вельмі жыва адмалёўвае ваенныя дзеянні на паўднёва-заходнім фронце ад пачатку вайны да пералому ў сакавіку 1943 года. Шмат у яго ўспамінах новых фактаў пра тайны апошняй вайны. Не менш цікавыя і да гэтага ж самага перыяду часу адносяцца ўспаміны іншага праслаўленага маршала Н. Баграмяна — «Так распачалася вайна». З успамінамі палкаводцаў пераклікаюцца запіскі ваеннага карэспандэнта Н. Дзянісава — «1418 дзён».

Пра небяспечную, аднак геройскую дзейнасць савецкіх разведчыкаў у глыбокім фашысцкім тылу расказваюць кніжкі Юльяна Сямёнава «Семнаццаць момантаў вясны» і Л. Платонава «Вецер, пахнучы рэзедой». Ю. Сямёнаў расказвае пра разведчыка Ісаева, якому ўдалося пранікнуць у кіруючыя органы гітлераўскай вярхушкі. Героем аповесці Л. Платонава з'яўляецца разведчык-вучоны, які пранікае ў лабараторыю, дзе даследуюць таямнічы газ, што выклікае паніку і атакуе нервы. Абедзве кніжкі чытаюцца ў захапленні да апошняй старонкі. Падобная па стылю і характару — дакументальная аповесць А. Дзевятаева «Пабегі з вострава Узнам», дзе гітлераўцы рыхтавалі самыя славутыя ракеты, якімі бамбілі Лондан. Туды на работу трапіў узяты ў палон савецкі лётчык, і яго лёс з'яўляецца асновай аповесці.

Выдавецтва МОН выпускае таксама некалькі кніжак даследчага і дакументальнага характару.

ПІВ

ПІВ — Дзяржаўны выдавецкі інстытут — аднаўляе выданне «Бесаў» Дастаеўскага, «Анны Карэнінай» Талстога і «Героя нашага часу» Лермантава. Гэта класіка. Сучасную літаратуру ў ПІВ-е прадстаўляюць аповесці Чынгіза Айтматава «Белае судно», Юрыя Бондарава «Гарачы снег» і Міхаіла Булгакава «Белая гвардыя». Сярод гэтых кніжак на асаблівую ўвагу заслугоўвае аповесць «Гарачы снег». Яна расказвае пра апошні перыяд Сталінградскай бітвы.

Дзякуючы выдавецтву ПІВ адазвуцца на польскай мове вядомыя паэты: Булат Акуджава — 10-тысячным тыражом і Роберт Раждзественскі — 2-тысячным тыражом.

Вядома, у гэтым аглядзе не змог я аднатаваць усяго таго, што з рускай і савецкай літаратуры паявіцца на польскім выдавецкім рынку ў 1972 годзе. Агульна можна сказаць, што польскія чытачы маюць заўсёды магчымасць пазнаёміцца з усім тым, што выклікала шырэйшае зацікаўленне ў савецкім грамадстве.

Віктар Рудчык

КУТОК ГАСПАДЫНІ
ШТО РАБІЦЬ, КАБ ДОБРА ЗВАРЫЦЬ

З РУСКАЙ КУХНІ

Дарагія сябры! Вашай Гаспадыні давялося ў мінулым годзе быць у Ленінградзе на адным з кангрэсаў. Арганізатары кангрэсу паклапаціліся аб тым, каб замежным гасцям паказаць Расію ўсебакова. Рэкламавалі яны, як маглі, і рускую кухню. Мы атрымалі нават прыгожыя кніжачкі з рускімі патравамі. Некалькі з іх падаем вам у сённяшняй рубрыцы.

РАСТОЎСКАЯ УХА

У працэджаны булён з рыбных касцей палажыць цыбулю, пятрушку і нарэзаную бульбу. Варыць 20—25 мінут. За 10 мінут да заканчэння варкі ў булён палажыць кавалкі судака (сандача), памідоры, лаўровы ліст. перац. Пазней дадаць масла.

НОЎГАРАДСКАЯ ПАДЖАРКА

Валавіну нарэзаць на кавалкі, адбіць, пасыпаць солляю, перцам і абжарыць на тлушчы разам з нашаткаванай цыбуляй. Дадаць абжараную бульбу ў форме брусочкаў, падліць булёну і тушыць, пакуль мяса не будзе гатова.

МАСКОЎСКАЯ САЛЯНКА

Рыбу нарэзаць на кавалкі па 30—40 грам, дадаць крыху нарэзаных кіслых агуркоў, цыбулі, падліць булёну, пасаліць, дадаць таматны соус і давесці да кіпення. Палову тушанай капусты палажыць на патэльню, на гэта палажыць рыбу разам з соусам, прыкрыць рэштай капусты, пасыпаць сухарамі, сцертым на тарцы жоўтым сырам, спырснуць маслам і запячы ў духоўцы. Падаючы на стол, на салянку палажыць кавалкі лімона, зелень.

ВАРАНАЯ ВАЛАВІНА

Падрыхтаваныя кавалкі валавіны вагой больш-менш у 100 грам палажыць у кіпячую ваду, так, каб яны былі толькі пакрыты, і варыць мінут 40. Дадаць моркву, пятрушку, цыбулю, соль, прыправы. Варанае гарачае мяса разрэзаць на тонкія кавалачкі, паліць смятанным соусам з хрэнам. Падаваць мяса на стол з варанай бульбай і салатам.

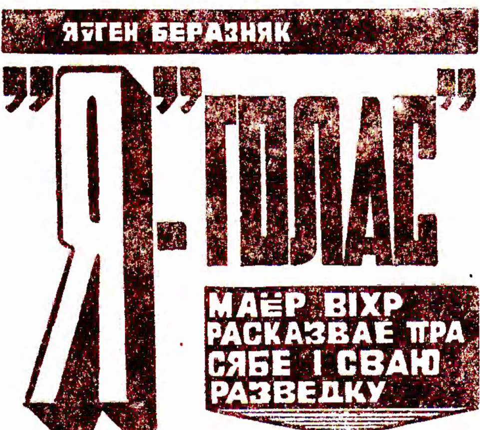
БЛІНЫ

На 5—6 бліноў трэба ўзяць мукі 150 г, малака 230 г, сахарнага пяску 6 г, дражджэй 6 г, солі 3 г, масла для цеста 6 г, топленага масла для выпечкі 20 г, адно яйцо.

Тры чвэрці малака падагрэць да 30-ці градусаў, распусціць дрожджы, дадаць соль, цукар, яечка, растопленае масла, усыпаць муку і перамяшаць так, каб атрымалася аднальітая маса. Посуд з цестам прыкрыць крышкай і паставіць у цёплае месца. Калі аб'ём цеста павялічыцца ўдвая, перамяшаць, уліць рэшту малака і зноў паставіць, каб паднялося. Падрыхтоўка бліноў працягваецца каля трох гадзін. Выпякаць бліны найлепш на тоўстай чыгуннай патэльні, якую перад выпечкай бліноў трэба добра падагрэць.

Такія бліны падаюць у Ленінградзе ў спецыяльных рэстаранах, дзе можна іх есці з маслам, з ікрой, са смятанай, са шпротамі і інш.

Гаспадыня

16 ВЕРАСНЯ

У ноч на 16 верасня мы працавалі вельмі позна, рыхтуючы данясенне Цэнтру. Напярэдадні атрымалі новае заданне: «Прыміце ўсе меры разведкі танкаў, часцей на ўскраіне Кракава, устанавіце нумарацыю часцей, месцы штабаў».

Адусюль працягвалі паступаць інфармацыі. У адных гаварылася аб узмоцненым перамяшчэнні чыгуначных грузаў у бок станцыі Кабежыцэ, у другіх аб распазнавальных знаках-нумарах на танках і машынах. Трэба было прасеяць. зверыць, параўнаць, праанаалізаваць дзесяткі фактаў, каб скласці некалькі скупых радкоў радыёграм.

Тэкст перадаў для шыфроўкі Ользе. У схроне цёпла, пахне чабрацом, мятай і... не спіцца. Як ні добра ва Урублеў, трэба ісці адсюль. У эфіры знаходзімся паўтары—дзве гадзіны штодзённа, працуючы на адных і тых жа пазыўных, у адзін і той жа час. Гэта проста цуд, што нас да гэтага часу не засеклі. Што-небудзь змяніць пакуль цяжка: радыёсілкаванне на зыходзе. чутнасць — адзін—два балы. Выйдзеш не ў свой час — заб'юць. Трэба ісці ў Бяскіды. да Тадэка.

Толькі пад раніцу задрамаў. І тут жа пачуў галасы, тупат ног, трывожны папераджальны крык Стэфы. Выглянуў у шчыліну. За пяць метраў стаяў нямецкі салдат з аўтаматам напагатове. Схапіўся за пісталет, але двор ужо быў забіт гітлераўцамі. Падацца голасу пачуцця. кінуцца стрымгалоў у агонь або падпарадкаваць сябе абавязку, задачы?

Дзе Ольга? Можа, паспела ўцячы? Што са Стэфай, Рузяй, Татусем? Але тут з'явіўся яфрэйтар з нашай рацыяй. Следам цягнулі Ольгу ў навушніках. Відаць, схапілі за работай. Як жа ўсё адбылося? Вось, што расказала потым Ольга:

— Шаснаццатага верасня тысяча дзевяцьсот сорак чацвёртага года я, як і заўсёды паднялася на гару, каб звязацца з цэнтрам. Пачала перадаваць радыёграму. Захопленая справай не чула, як немцы акружылі дом. Зразумела ўсё толькі тады, калі мяне схапілі за валасы і да спіны прыставілі ствол аўтамата. Потым мяне сцягнулі ўніз. Унізе я ўбачыла страшэнную сцэну: у кутку двара ляжала тварам уніз з раскінутымі ўбок рукамі дачка гаспадара Стэфа. Да яе галавы быў прыстаўлен ствол аўтамата. У другім кутку ў той жа позе ляжаў бацька дзяўчынак.

Вакол дома стаялі салдаты з аўтаматамі. Па вуглах былі ўстаноўлены кулямёты. Мне загадалі стаць да сцяны, за якой знаходзіўся капітан. Там было ўкрыццё, якое мы з гаспадаром падрыхтавалі для яго. Міхайлаў чуў усё. Я вырашыла паводзіць сябе так, каб немцы хутчэй пайшлі: хацелася выратаваць жыццё камандзіру. На ўсе іх пытанні адказвала смела.

Ад капітана мяне аддзяляла толькі сценка з дошак. і я баялася, каб ён чым-небудзь не выдаў сябе. На допыце, як гэта ні дзіўна, мае адказы і адказы гаспадара супалі. Нарэшце вобыск скончыўся, і нас павялі. Увесь час гэты мяне мучыла пытанне: хто мог нас выдаць? Жадаючы даць знаць капітану, што небяспека мінула, я заспявала. Калі мы выйшлі на дарогу, я ўбачыла пеленгатары. Мне адразу стала лягчэй: я зразумела, што ніхто з маіх сяброў не быў здраднікам. Усіх нас пасадзілі ў машыну. Гаспадар трымаўся вельмі добра, нават усміхаўся, а ў дзяўчынак выгляд быў разгублены. Я зноў заспявала песню з фільма «Актрыса», устаўляючы ў яе свае словы, у якіх прасіла гаспадара трымацца мужна і не выдаваць капітана. Ён зразумеў мяне.

...Тупат ботаў. Шуміць сена. Здаецца, пачалі скідваць. Вось-вось дабяруцца. Ляжу, затаіўшыся. Нязначны рух, кашаль — і канец.

Тупат. Крокі. Цішыня. Крыху прыўзняў дошку: нікога! А можа. засада? Але і заставацца больш нельга. Могуць вярнуцца, падпаліць дом. як пагражалі. На мне майка, трусы. Галоўнае, дабрацца да лесу, папярэдзіць Гразу, Грушу, польскіх таварышаў.

У лесе ціха. Толькі асіны гудзяць. Млее пад вераснёўскім сонцам папараць. Ляжу ў густым зарасніку, падводжу невясёлыя вынікі дня.

Схоплены Урублі, Ольга. Рацыя ў руках у гітлераўцаў. Але... вобыск рабілі неахайна. Значыць. цікавіла толькі рацыя? Запеленгавалі? Магчыма. Чаму не спалілі дом Урубляў? Пакінулі як пастку?

Спакойна... Спакойна. Галоўнае, аднавіць сувязь з групай, з польскімі таварышамі. усіх папярэдзіць. І тут я ўспомніў... Скомскі. На сёння ў мяне прызначана з ім сустрэча.

А можа ён і выдаў? Сын памешчыка. Каго прыцягнуў? Дзе тваё класавае чуццё, Міхайлаў?

Спакойна... Спакойна. Ён жа даваў інфармацыю. Каштоўную інфармацыю. Дорага каштавала яна вермахту. І Міхал любіў паўтараць: «Хоць і панскага семя, а чалавек». Не, не падобны Скомскі на здрадніка. А можа?

Крокі... Ён. У той жа паляўнічай куртцы. Чымсьці ўстрывожаны. Я ціхенька, як было дамоўлена, кракнуў качкай.

© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

ТРЫБУНА чытачоў

ЯШЧЭ РАЗ У МАХНАТЫМ

Нядаўна мы паведамлялі аб адкрыцці клуба ў Махнатым. Цяпер можа зоймемся жыццём яго.

Вечарамі збіраецца тут моладзь і старэйшыя жыхары вёскі. Можна пачуць сярод іх цікавыя размовы на розныя тэмы. Вельмі ахвотна прысутныя глядзяць тэлевізар, слухаюць адаптар, чытаюць прэсу, гуляюць у розныя гульні, але любімым заняткам Махначоў з'яўляецца папулярны ў нас «дурань» (гульня ў карты).

Адной з адмоўных рыс старэйшых з'яўляецца курэнне. Курыць у клубе не забаронена, але часам наробяць столькі дыму, што аж цёмна. Пры такіх умовах цяжка нават убачыць тэлевізійную праграму. Таму звяртаюся да курцоў, наведваючых клуб — менш курыце!

Клуб закрываецца позна вечарам.

Янка з Махнатага

У БЕЛЬСКАЙ ПАЧАКАЛЬНІ

У Бельску Падляшскім на чыгуначнай пачакальні ёсць жалезная печ, якая агравае гэтае памяшканне. Гэтая печ пакрыта бляхай, памалянавай на сталёвы колер. Справа ў тым, што на гэтай печы поўна карыкатур і нецэнзуральных слоў, павыпісваных хуліганамі. Словы такія, што не адзін падарожны адверне голаў. Варта сказаць, што гэтыя карыкатуры віднеюць тут не тыдзень, а некалькі год. Штораз іх прыбывае. Вельмі гэта брыдка выглядае. Аднойчы падслухаў я размову падарожнага, які сказаў:

— Ей-богу, каб не спяшаў дадому, то купіў бы банку фарбы і гэтую печ памаляваў бы. Самому сорам за такія надпісы. Яны ж і ў гэтай пяцігодцы бадай не знікнуць.

Л. Леанюк

СХОД ВЕТЭРАНАЎ

15 лютага г.г. адбыўся агульны сход членаў гуртка ЗБоВіД, які дзейнічае ў раёне «Тысячагоддзя» ў Беластоку. Тэмай сходу была 30 гадавіна ППР. Даклад зрабіў Васіль Петручук, а ўспамінамі падзяліліся Адольф Кавальчук і Аляксей Сідарчук. Затым найбольш актыўныя члены гуртка атрымалі дыпломы. У мастацкай частцы выступіў калектыў са школы № 6 з вершамі і песнямі, прысвечанымі II сусветнай вайне, а таксама дэманстраваўся фільм «Сарваны мост».

Васіль

АЎТАРСКАЯ СУСТРЭЧА

1 лютага г.г. у Пяньках у клубе селяніна адбылася сустрэча з Аляксандрам Амільяновічам. Расказваў ён аб сваёй працы над збіраннем матэрыялаў да новых кніжак, аб працэсах ваенных злачынцаў, у якіх выступаў як сведак, аб злачынствах гітлераўцаў на Беласточчыне. А. Амільяновіч расказваў вельмі цікава, таму і час прайшоў хутка. Затым аўтар адказваў на пытанні і падпісваў свае кніжкі.

Коля Грэсь, Пянькі

— Юзэф?

— Капітан? Жывы?

Скомскі ўжо ведаў пра нашу бяду. Бачыў крытую нямецкую машыну з антэнамі, два кальцы, прасунутыя адно ў адно. За ёй, у бок Кракава праімчаліся яшчэ дзве машыны, набітыя салдатамі. З адной — не здалося? — чуваць быў голас Ольгі Савецкай. Думаў, што і мяне схапілі... Ужо не спадзяваўся.

Пачакай... Пачакай... Машына з антэнамі. Значыць, не здрадніцтва — запеленгавалі. Здарылася тое, чаго я больш за ўсё баяўся. Праўда, канчатковыя вывады рабіць рана.

— Вам нельга тут заставацца, пан капітан. Немцы могуць вярнуцца з сабакамі.

Юзэф выклаў свой план. На ўскрайку лесу чакае наш сувязны Генрык Малік. Ён і прынясе мне адзенне ад Скомскага. Сам Юзэф будзе чакаць мяне ў сваім садзе: дом Скомскіх пакуль што не на падазрэнні.

Неўзабаве прыбег Генрых. Прыцягнуў штаны, куртку, капялюш. І ўсё было якраз. Мы з Юзэфам амаль аднаго росту. Генрыха адправіў да Упартага. Няхай неадкладна паведаміць таварышу Міхалу. А той ужо знойдзе спосаб папярэдзіць Гразу, Грушу, сваіх людзей. Гэту ноч я правёў у Скомскіх. Як скрозь сон, запомніліся стары Скомскі, сад, вялікі памешчыцкі дом з зашклёнай верандай.

(Працяг будзе)

ХТО КАГО ЗНЯВАЖЫЎ?

31.I. 72 г. у Мілейчыцах наш сябра, член БГКТ Сцяпан Весялоўскі абурыўся на Янку Давідзюка за тое, што той, ветліва запрашаючы яго да гутаркі, назваў яго «сябрам». Сцяпан проста сказаў Янку: «Ты мяне зняважыў, ты назваў мяне жабраком». Янка цярпліва тлумачыў, што гэта не так, што ён назваў яго проста калегай. Але Сцяпан пасвойму дaказваў, што слова «сябра» зневажае яго. У гэтай спрэчцы нічога не было б асаблівага, каб не факт, што Сцяпан з'яўляецца служачым, а Янка селянінам. У Сцяпана членскі білет БГКТ і такі ж у Янкі. Чаму ж тады так дзееца? Яны ж да таго актывісты таварыства, прымаюць актыўны ўдзел у грамадскім, гаспадарчым і палітычным жыцці. У іх жа тыя самыя імкненні. Чаму тады родная мова селяніна Янкі з'яўляецца ў іх перашкодай?

Гутарку падслухаў і запісаў старшыня гуртка БГКТ у Мілейчыцах Сяргей Крэйза

БАЯЦЦА ЯЕК

У грамадзе Дубічы Царкоўныя выступаюць клопаты з продажам яек. Амаль ва ўсіх крамах прадаўшчыкі чамусьці баяцца іх купляць. Баяцца, што такі тавар замерзне, ці што? І ў каго многа курэй, дык той не ведае, што з яйкамі рабіць. Найлепш пячы яешню. У Грабаўцы, праўда, яйкі прымаюць. Дык там можна сустрэць пакупнікоў з усёй Гайнаўшчыны.

П. Дубовіч

Дарагое Сэрцайка!

Вітэк прыехаў у маю вёску да адной дзяўчыны. Ён лічыцца яе нарачоным. Працуе ў ПОМ-е ў некалькі кіламетрах ад нашай вёскі. Гэта малады, прыстойны, ветлівы хлапец. І вось мы ўсе на забаве. Вітэк прыйшоў з Нінай. Зрэшты, я яшчэ нават не ведала яго імя. Але ён мне вельмі спадабаўся, і я штораз глядзела на яго. Праз нейкі час ён падышоў да мяне і папрасіў мяне танцаваць. Я з радасцю згадзілася. Мы памалу разгаварыліся. Потым затанцавалі другі танец, і Вітэк запрапанаваў мне прайсціся. Мы выйшлі. Я жыву недалёка ад святліцы і мы зайшлі ў маю хату. Трохі пагаварылі, крышку перакусілі і пайшлі ізноў на забаву. Я была вельмі задаволена, што ён звярнуў увагу на мяне. Але, Сэрцайка, калі мы зайшлі ў залу, Ніна так глянула на нас, што аж, як гаворадь, у пятках закалола. Вітэк перапрасіў мяне і пайшоў да Ніны. Больш ужо ён да мяне не падыходзіў. Цэлы час гуляў з Нінай, толькі час ад часу зыркаў вокам на мяне. Я гуляла з іншымі хлопцамі, а з дзяўчатамі пайшла дамоў. Ад таго моманту Ніна ўвогуле не адзываецца да мяне (яна, зрэшты, сяброўкай маёй ніколі не была, ды і жыве далёка ад мяне, у другім канцы вёскі). А я ўсё думаю пра Вітка, ці ён яшчэ прыедзе, ці сустрэнемся яшчэ хоць раз. Вітэк нічога мне не абяцаў, але я жыць без яго не магу. А мо напісаць яму пісьмо, адрас жа ведаю, а прозвішча дык змагу даведацца ад некага. Але я ведаю, што ён піша да Ніны і гэта мяне анясмельвае.

Парай, Сэрцайка, што рабіць.

Таня з Б.

Таня! Ды што тут параіць можна, калі Вітэк мае нарачоную?! Зрэшты, яго ўчынак мне зусім не спадабаўся. Бо калі лічыць Ніну за нарачоную, дык чаму ж «знікае» з забавы з табою? Тут ужо і нетактоўна паступіў, відаць, не лічыць ён Ніну за нарачоную ўсур'ёз. Пісаць табе да Вітка я не раю ў ніякім выпадку, бо вельмі брыдка выпадзеш у гэтым іменна ты. Бо калі ты сапраўды спадабалася Вітку, дык напэўна ён знойдзе цябе, ведае ж, дзе цябе шукаць. Пройдзе пару тыдняў, ізноў пачнуцца святы, забавы, дык мо Вітэк завітае ў вашую вёску. На ўсялякі выпадак, не май ты вялікай надзеі на Вітка, бо калі б з яго боку было нейкае большае зацікаўленне табою, напэўна ўжо дагэтуль знайшоў бы цябе. Лепш будзе, калі ты пакуль што перастанеш думаць пра Вітка, а нагода да сустрэчы можа яшчэ быць.

Сэрцайка

ЯК АБСЛУГОЎВАЮЦЬ У ГС НАРВА

17 студзеня 1972 года атрымліваю паведамленне, што да дня 18.I.1972 года мушу ўплаціць у касу ГС у Нарве суму 336,20 зл. за атрыманыя мінеральныя ўгнаенні на кантрактацыю збожжа за 1970 г.

Збіраю ўсе свае паперы, бяру ў кішэню грошы і іду на прыпынак ПКС, што едзе ў Трасцянку, каб аформіць усё як найхутчэй. Еду з чыстым сумленнем, бо чуюся нявінным.

На прыпынку ПКС сустракаю працаўніцу ГС Пракапюк Марысю, якой паказваю свае паперы і кажу, што я ні ў чым не вінаваты. Працаўніца адказала, што ўсе папрывыкалі цягнуць з ГС-у, а яму плаціць ніхто не хоча.

Што рабіць, сядаю ў аўтобус і еду ў Нарву. Там, як на дзіва, працаўніца, якая вядзе кантрактацыю збожжа, мяне перапрасіла за іхнюю памылку і ветліва абслужыла. Калі я пачаў весці гутарку з прэзасам ГС грам. Скепкам на тэму абслугоўвання наведвальнікаў, дык ён мне адказаў, што «мы без вас будзем жыць, а паспрабуйце вы без нас пажывіце». Як я яму адказаў, што я пакрыўджаны, бо і грошы страціў, і днёўка патрачана, дык пачуў адказ, што «мяне гэта абсалютна ніц не абыходзіць». Тут ужо бачу, што з прэзасам не паіграеш, дык пачынаю гутарку на іншую тэму і гавару, што ў белкаўскай краме стаіць 11 штук скрынак закупленых яек і прадаўшчыца больш не скупляе, бо не мае дзе складаць закупленыя яечкі. І на гэта пытанне прэзас Скепка адказвае, што калі прадаўшчыцы перашкаджаюць яйкі, дык няхай яна прывязе іх у ГС і возьме пустыя скрынкі. Паводле прэзаса, у яго ўсё добра, яго нічога не абыходзіць, нават тое, што часам у белкаўскай краме стаяць закупленыя яйкі па 19 дзён, а людзі змушаны насіць прадаваць яйкі ў суседнюю краму за 3 кіламетры.

Мне працаўнікі нараўскага ГС-у казалі, што лепей з прэзасам не задзірацца, бо потым будзе кепска, калі прыдзецца што-небудзь аформіць. А мне здаецца, што наадварот: за такое афармленне спраў павінен прэзас дастаць па галаве ад прэзаса ПЗГС пустым мяшком, каб тыя пустыя думкі параскочылі з галавы ў мяшок, тады было б можа лепей.

М. Лук'янюк, Белкі

ВІТАЙ, НАРОДЗЕ...

Вітай, народзе ты мой беларускі,
Шчасліў заўсёды я з табой,
Тут рэкі, сёлы, сцежкі вузкі,
Кожны мне кут тут дарагой.

Зялёныя лугі, рачулка вузкая ля нас,
Дзе у дзіцячыя гады, не знаўшы гора і бяды,
Праводзіў тут свой вольны час
З сваімі сябрамі ля свежай вады.

Тут рос я, у сілы набіраўся,
Родную мову ў сэрца клаў,
І аб адным не забываўся,
Што у сваіх бацькоў я браў.

Але не думаў я, што можа кінуць лёс мяне
Здалёк ад роднае зямлі,
А думка душу панясе
На лугі, гаі і палі.

Затужу тады я за радзімай,
І цяжка стане мне на душы,
Да маёй старой, згнілой грушы,
Якую бачыў прошлай зімой.

Вярнусь я хутка ў родны кут,
Бо дзе б не шляўся, дзе б не быў,
Зямля усё сэрца цягне тут,
Дзе нарадзіўся, ўсё б там жыў.

Сяргей Сцяпанюк і Пётр Пракапчук
Вучні II б класа Беларускага ліцэя ў Бельску Падляшскім

Янка з Койлаў. Пішаце, каб мы вашага прозвішча не змяшчалі, бо не хочаце, каб ведалі сяляне. Добра, але вы павінны падаць яго да ведама рэдакцыі. Інакш ліст з'яўляецца ананімным.

Ян Шчужэўскі, Стрыкі, Бельскі павет. Пішаце, што ў вашай вёсцы любяць «Ніву» і адначасова паведамляеце, што пануе агульнае абурэнне на нас за тое, што ў гэтым годзе мы не змясцілі календара. Пішаце нават, што па гэтай прычыне падпісчыкі пагражаюць спыненнем падпіскі. Калі так, дык дрэнныя гэта сябры. Кожны ж ведае, што «Беларускі каляндар» выходзіць асобнай кніжкай і ён куды багацейшы за той лісток, які мы друкавалі. Кожны, хто хоча мець «Беларускі каляндар», можа яго купіць. Калі няма яго ў вёсцы, трэба напісаць ў ГП БГКТ: вышлюць абавязкова.

КІНО

ГАЙНАЎСКІ ПАВЕТ

Кляшчэлі

„Kochalem cię" (radz.), 7—3. „Celuloza" (polski), 8—10. „Pod gwiazdą frygijską" (polski), 11—12.

Нараўка

„Nad jeziorem" (radz.), 8—12.

Нарва

„Na torze czeka morderca" (czeski), „Przeciw Wranglowi" (radz.), 8—12.

Чыжы

„Prom" (polski), „Południk zero" (polski), 8—12.

Дубічы Царкоўныя

„Czerwony namiot" (radz.), 8—12.

Арэшкава

„Effi Briest" (NRD), „Kardiogram" (polski), 11—12.

БЕЛЬСКІ ПАВЕТ

Боцькі

„Niezawodni przyjaciele" (rumuński), „Spotkanie w bajce" (polski), 8—12.

Орля

„Jankes" (szwedzki), „Krwawa bajka" (jugosł.), 8—12.

Райск

„Mały" (polski), „Lokis" (polski), 8—12.

САКОЛЬСК ІПАВЕТ

Крынкі

„Grawitacja" (jugosł.), 7—8. „Wraki" (polski), 9—10. „Kobieta wąż" (ang.), 11—12.

Шудзялава

„Nie wspominać o przyczynie śmierci" (jugosł.), „Pierścien księżnej Anny" (polski), 8—12.

Янаў

„Kapitan Korda" (czeski), 8—12.

СЯМЯЦІЦКІ ПАВЕТ

Нурэц

„Zwierzęta" (franc.), 7—3. „Tylko jeden telefon" (węgierski), 9—10. „Hajducy kapitana Angela" (rumuński), 11—12.

Мельнік

„Francja naprzód" (franc.), 7—8. „Pustelnia Parmeńska" (franc.), 9—10. „Prawdzie w oczy" (polski), 11—12.

Мілейчыцы

„Wiryneja" (radz.), 7—3. „Uzurpatorzy" (węgierski), 9—10. „Hajducy kapitana Angela" (rumuński), 11—12.

ДУБРОЎСКІ ПАВЕТ

Сухаволя

„Kochana ciocia Sarika" (węgierski), „Człowiek z M-3" (polski), 8—12.

Новы Двор

„Motodrama" (polski), „Lokis" (polski), 8—12.

Ніва

Adres redakcji: Białystok, ul. Wesołowskiego 1. Telefony: red. naczelny 2-10-33, centrala 2-32-41 do 45. Warunki prenumeraty: miesięcznie — 2,40 zł, kwartalnie — 7,20 zł, półrocznie — 14,40 zł, rocznie — 28,80 zł. Prenumeratę przyjmują wrzystkie placówki pocztowe i listonosze. Wpłaty na prenumeratę indywidualną należy dokonywać na konto PUPiK „Ruch" Nr 102-7-161 NBP Białystok I Oddział Miejski. Na odwrocie blankietu należy podać okres prenumeraty i tytuł zamawianego pisma. Zamówienia ze zleceniem wysyłki za granicę przyjmuje — Przedsiębiorstwo Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch" Warszawa, ul. Wronia 23. Nr konta PKO 1-6-100024. Zamówienia z krajów europejskich jak i zamorskich należy kierować pod adresem Przedsiębiorstwo Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch" Warszawa, ul. Wronia 23.
BZGraf. Nakład 7216 T-3

© PDF: Kamunikat.org 2020 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

МУЖЧЫНСКІ ТОСТ У ЖАНОЧЫ ДЗЕНЬ

Хай не падымецца рука
У нас з кілішкам поўным,
Як толькі 8-га сакавіка
Мы пра жанчын не ўспомнім.

Хіба без іх калі было б
У нас закускі ўволю?
Мы паміралі б ад хвароб
На глебе алкаголю.

Ці ж ад авансу ў нас хоць раз
Хапіла б да палучкі?
Калі б не бралі ў рукі нас,
Дык мы дайшлі б да ручкі.

Усё жыццё — не дзень-другі —
Нас абмываюць, кормяць
І прамываюць нам мазгі,
Як трэба, для праформы.

Пускаюць на футбол — прытым
На ўсе выключна гульні,
І мы адкрыць гатовы ім
Завочныя цырульні.

А колькі іншага ўсяго
Наабяцаем родным:
Здароўя не губіць свайго,
Не быць ні дня галодным.

Але як прыйдуць на прыём
(Праблем у іх багата!),
Мы абяцанкі ім даём
Не толькі ў дзень іх свята.

Усё для дома, для сям'і.
І ў будні, і ў нядзелі
Ў чарзе стаяць гатовы мы...
Ў гарэлачным аддзеле.

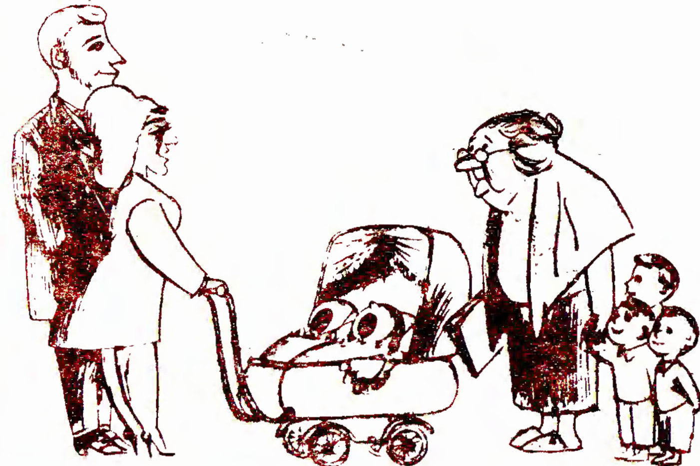
Ці ж не для нас яны штодзень
Пякуць, гатуюць, смажаць?
А іх святочны працадзень
Яшчэ і болей важыць.

Яўген Верабей

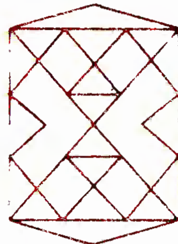
У век аўтамабіля.

— Вось табе, мама, падарунак на 8 сакавіка.

Галаваломка

Фігуру папрабуйце нарысаваць адной непарыўнай лініяй, не адрываючы алоўка ад паперы.

Адказ на заданне з папярэдняга нумара: 13 акружнасцей.

КАПЯЛЮШ

— Сёння мы з жонкай шукалі капялюш — такі, каб не вельмі дарагі, не абавязкова модны і каб вытрымаў яшчэ некалькі гадоў.

— Не паверу! Такіх жанчын няма на свеце...

— Чаму? Капялюш жа шукалі мне.

ЧАМУ?

— Скажыце, калі ласка, чаму вы хочаце развесціся?

— Таму, што я жанаты.

Байка

НЕРАЗУМНЫ ЎЧЫНАК

— Я вельмі прыгожая жанчына, — сказала аднойчы Снежная Баба. — Ты, Дзед Мароз, мне не пара.

І прагнала Дзеда Мароза са свайго двара.

Пасля зразумела сваю памылку, але было позна — растала.

Ул. Улас.

СЯРОД ЛЕКТАРАЎ

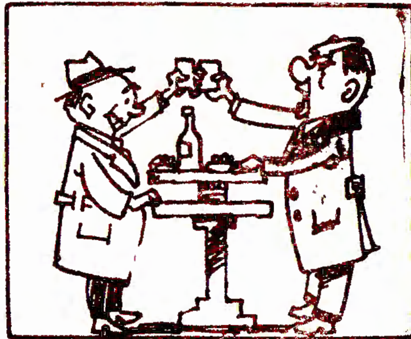
— Калега, для таго, каб добра гаварыць, трэба мець вялікі запас слоў, а таму неабходна многа чытаць.

— Памыляешся, браце. Мая жонка зусім нічога не чытае, але калі пачне гаварыць, дык супыніць нельга.

УЗАЕМНАЕ КАХАННЕ

Жонка да мужа:
— Ты мяне дужа кахаеш?
— Так, любая, як і ты мяне.
— Ну, ведаеш...

8 САКАВІКА

У гэты дзень мы павінны на руках жанчын насіць. Будзь здароў.

ВЯСЁЛЫ ПРЫМАК

Нядзельны дзень. Мужчыны павыходзілі на вуліцу, стаяць, жартуюць. Неўзабаве да іх далучыўся Марфін зяць, прымак. Мужчыны адразу абступілі яго, пытаюцца:

— Як жывеш, Мікалай, ці кланяўся сёння кату, ці знімаў перад ім шапку?

— Добра жыву, — з усмешкаю адказаў Мікалай, — кату ўчора кланяўся.

— А сёння?..

— Сё-ё-ёння? — перапытаў прымак. — Як прачнуўся, адразу яму лапкі пачысціў, кіпцюры напільнічкам тачыў.

— Навошта? — пытаюцца мужчыны і робяць выгляд, быццам гэта іх вельмі цікавіць.

— Каб цешчы добра спалася, бо як ступіцца ў ката кіпцюры, не будзе мышэй лавіць. Развядуцца яны, пашаткуюць у панчосе цешчыны грошы, тады мне не будзе ад яе жыцця і ноччу.

З. Бяспалы

ПЕРАБЛЫТАЎ

Чатырохгадовы хлопчык, які ішоў з бацькам па вуліцы, заўважыў занадта размаляваных дзяўчат.

— Тата, а іх нехта пабіў?

— Чаму ты, сынок, так думаеш?

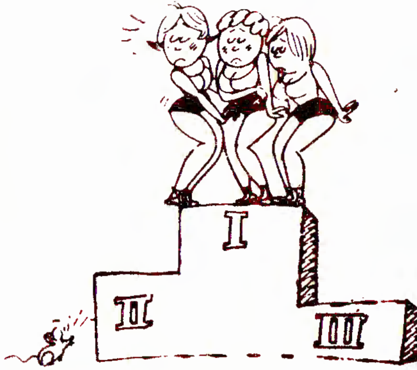
— Адкуль жа ў іх сінякі пад вачыма?

СВЕЧКІ

Вечарам муж і жонка катаюцца на машыне. Нечакана заглох матор.

— Праклятыя свечкі! — бурчыць муж, націскаючы на газ.

— Не дзіва, — глыбокадумна заўважае жонка, — на вуліцы такі вецер.

Без слоў.

ПЕСНІ ПА ЗАЯЎКАХ

РАМОНКІ

Словы Р. Барадуліна
Музыка Ул. Журовіча

Ты рамонкаў белавейкіх
Не зрывай.
У пялёсткаў тайнаў нейкіх
Не пытай.
Мае сэрца так палае у агні.
Я ж з табою — ты мне ў вочы зазірні.

Там ты ўбачыш — хмар прадонне
І блакіт,
Там ты ўчуеш — шчасцем звоняць
Жаўрукі.

Колькі там заранак ясных,
Залатых!
Сонцам ззяеш там нязгасным
Толькі ты.

Пройгрыш: Я ж з табою — ты мне
ў вочы зазірні.

НЕ БАЧЫЛА

— Прабачце, пані, вы не бачылі часам такога маленькага, тоўстага, непрыгожага чалавека?

— Не, вашага мужа я не бачыла.

ЧАС АДНОСНЫ

Пасля смерці мужа маладая ўдава горка плача. Сяброўка намагаецца пацешыць яе:

— Не забівайся так, мілая! Супакойся! Глядзі, праз месяц ты зноў адчуеш смак да жыцця.

— Месяц! — кажа ўдава, плачучы яшчэ гасней. — Цэлы месяц! Так доўга!

ДАРУЧЭННЕ

Жонка даручыла мужу выкупаць сына. Бацька, горды даручэннем, узяўся за справу і спытаў хлопчыка, які весела барахтаўся ў ванне:

— Ну, як, сынок, я гэта раблю не горш мамы?

— Вядома, тата. Толькі мама, перад тым, як пасадзіць мяне ў ванну, знімае з мяне шкарпэткі і боты.

ЦІ МНОГА ПАПЯРОС?

Хлапец праважае дзяўчыну. Дайшлі да яе дому, ён і кажа:

Закуру ды пайду!

Пакурыў. Памаўчаў і зноў:

— Закуру ды пайду!

І так некалькі разоў.

Дзяўчына яму і кажа:

— А ў цябе яшчэ многа папярос?

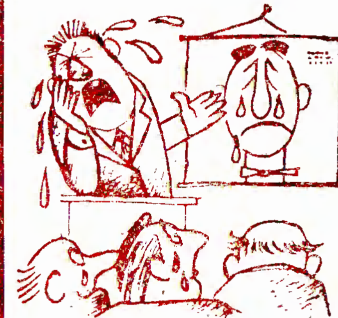

Усім вядомая сітуацыя:
— Выбачайце, я крыху спазніўся.

Курёзы

ПЛАТНЫЯ КУРСЫ ДЛЯ МУЖЧЫН

Як сцвярджае англійскі псіхолаг Роджэр Грэй, жыццё сярэднестатыстычнага мужчыны карацей за жыццё сярэднестатыстычнай жанчыны па той простай прычыне, што мужчыны падаўляюць у сабе свае пачуцці і не плачуць так часта, як жанчыны. Клапоцячыся аб працягу жыцця прадстаўнікоў моцнага полу, ён арганізаваў спецыяльныя платныя курсы, на якіх мужчыны вучацца плакаць.

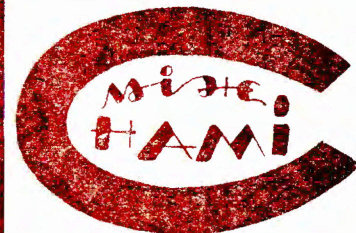

ЗАМЕСТ ВІНШАВАННЯ

У горадзе Лідс (Англія) былі праведзены незвычайныя спаборніцтвы сярод хатніх гаспадынь — кіданне качалкі. Перамагла з вялікай перавагай місіс Роуз Дартмур — яе снарад праляцеў 27 м. Аднак пасля паведамлення ў газеце аб дасягненнях хатняй гаспадыні, куды большую адлегласць праляцелі шматлікія тэлеграмы, адрасаваныя яе мужу. Ва ўсіх іх аўтары замест віншавання выказвалі спачуванне містэру Дартмуру.

РЭКОРД

Парыжская машыністка Ніколь Убер атрымала дыплом чэмпіёнкі свету. Ніколь друкуе з хуткасцю 260 слоў у мінуту. «Я змагла б пісаць з хуткасцю 300 слоў у мінуту, але ніхто не зможа так хутка дыктаваць!» — заявіла Ніколь.

Яна так старанна і доўга ўтойвала свой узрост, што, нарэшце, сапраўды не магла ўспомніць, колькі ёй год.

© PDF: Kamunikat.org 2020
© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020